

4.

D. HIERONYMO
DE
IVRISDICTIONE
PRAEFFECTI

*Academia literaria Neapolitanae in clericos,
aliosque omnes illi subditos priuati-
uè ad alios.*

AUCTORE
IOSEPHO ROMANO
ADVOCATO NEAPOLITANO,

Ac Tribunalis Regij Capellani Ma-
joris Fisci patrono.

D. HIERONYMO

LA BIBLIA

IRISDICTIONE

PR AFFECTI

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

E

ROSEPHO ROMANO

ADVOCATO NEAPOLITANO

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Ad hunc librum in hunc modum in clausura

Illustriss. & Reuerendiss. Dom.

D. HIERONYMO

L A M A R R A

Regio Capellano Maiori, & Aca-
demix literariæ Neapolitanæ

Præfecto .

Ioseph Romanus S. P.

E Rrare, præfectò Illustriss. Domine, si
tuam hic citius defendere præsumerem
iurisdictionem, quàm patefacere: hæcque
optima defensio est, scilicet ob oculos ponere
omnium, quæ nullius arma timent: eam ergo,
quàm in omnes Academiæ subditos priuatiuè
ad alios habes, iurisdictionem, defendam sa-
nè, sed ab umbris, ut clara undique appareat,
non à telis, quibus terreri valet nunquàm.
Nec quæso mireris, si umbras habes æmulas,
quas Sol ipse quandoque habet aduersantes.
Ceterum, si magnanimi Herois est minima
non despicere, benigno hæc pauca recipe ani-
mo, dum clarissima Natalium nobilitas, innu-
mera animi virtutes, & Religio exemplaris

se

te summum apud omnes demonstrant Heroë;
sique Eruditorum turba adeò te dignoscit fau-
torem, ut nostram hanc Academiam à vetu-
state suo quasi iam decore spoliata, à te, non
solum antiquo redditam splendori, sed ube-
riori fateatur decoratam, hæc, quæcunque sint,
protege, & defende. Vale.

E

Neapolitana Academia lucem vidit
 primam, vix ipsa Neapoli ædifi-
 cata, vt deducimus ex *Pontano lib. 6.*
belli Neap. & Matthæo de Afflictis in
Reconst. Reg. Utilitati num. 2. quare post-
 quam se celebrem vindique præstitit
 iudex scientijs omnibus, quibus ornata
 conuenit, vt habemus ex *Velleio Pater-
 iculo historiæ Romæ lib. 1.* *Horatio Lucio*
de priuil. scolæ. in fine, sub tit. de his qui
gaudent priuil. scolæ. num. 23. & *Bor-*
rel. de Præstantia Regis Catholici cap.
40. num. 93. & 163. *Federicus II. Im-*
perator anno 1244. multis eam dota-
uit priuilegijs, ex Collenutio lib. 4. c.
Marino Frexici de subfeudis lib. 1. tit.
de officio Magni Cancellarij nu. 16. &
Robertus Rex post centum annos eam
restaurauit, eandemque post totidem
ferè alios Alphonsus Aragoniæ Rex
pene collapsam antiquo reddidit sta-
tui, tractuque temporis Regina Ioan-
inna anno 1428. priuilegijs cumulauit,
usformamque tradidit doctorandi, gra-
duandique. Quinimò *Ferdinandus*
Rex, qui puer adhuc, & Iuuenis, lite-
ratibus

Neapoli-
 tanæ Aca-
 demię ori-
 go, & cel-
 situdo.

A

rarum

rarum studijs, & potissimum Iuri Ci-
uili dedit operam; illam nouæ refor-
mationis studio reddidit clariorem,
suisque sumptibus insignes professo-
res, præceptoresque, Philosophos ad
eam destinauit, teste *Paride de Puteo*
de Syndicatu in præm. n. 7. Meritò igitur
ab antiquis, & recentioribus scripto-
ribus laudata semper extitit, vt legi-
mus apud *Strabonem lib. 5.* testantem,
Neapoli olim ob aeris puritatem ce-
leberrimam extitisse Vniuersitatem, &
Martialem lib. 5. ad Troianum scriben-
tem.

Et quas docta Neapolis creauit.

Hinc Imperator *Federicus* testatur quo-
que, Neapolim antiquam matrē fuisse,
& studij domum, apud *Paridem de*
Puteo loco citato num. 4. & *Lucam de*
Penna in repetitione l. final. ff. de iuris-
dict. omnium Iudicum, & Regis *Robert-*
ti temporibus plurimi venere Iurecō-
sulti, inter quos *Iacob. de Bel;* *Quini-*
mò DD. plurimi ex cæteris Italiæ stu-
dijs ad Ciuitatem hanc venientes, ite-
rùm examini subiiciebantur, & repro-
baban-

babantur inhabiles; vt scripsit Nico-
 laus de Neapoli in l. sed reprobari ff. de
 excus. Tutor.
 Hęc ergo tam nobilis, celebrisque Aca-
 demia; licet fortunæ iocis vexata, va-
 riorisque Regni tumultibus agitata oc-
 casum quandoq; viderit, ad instar alia-
 rum Europæ; quæ referuntur à Patre
 Andrea Mendo de Iure academico lib. 1.
 quest. 2. num. 15. & multis sequentibus;
 tractu temporis tamèn ad antiquam,
 vimò perfectiorem redijt obseruantia,
 cum nostris temporibus iam illam in-
 spiciamus ad eò floridam, omnibusque
 decoratam scientijs, vt dubitandum
 amplius non sit, quin ea omnes veræ
 Academici contineat perfectiones, quæ
 studium generale constituent, quales
 sunt inter cæteras, Aeris salubritas, ex
 Tolosano de Republica lib. 18. cap. 6. nu.
 12. & Laurentio in suo Theatro in verbo
 academia pag. 31. lit. G. commoditas le-
 gendi l. unica C. de stud. liber. Urb. Ro-
 mæ lib. 11. Laertius lib. 3. in Platone,
 Frequens omnium concursus l. 3. §. pe-
 nul. ff. de decurionibus. l. magistros C. de

1101

A. 1101
 1101
 1101
 1101
 1101

1101
 1101
 1101
 1101
 1101

Profes. & medic. lib. 10. Alciatus respon.
so. 91. num. 7. Menochius. conf. 80. num.
20. & Pereira de Academia Literaria
lib. 1. nu. 7. 13. & 14. & tandem, quod
maximè interest, regalia privilegia,
Federici in anno 1244. Ladislaſ, qui
etiam Rectori Iurisdictionem concessit in
anno 1390. & Joanne 1. in anno
1428. & Pontificia approbatio, teste
Marino Freccia de subfeudis lib. 1. cap.
de officio Magni Cancellarij num. 13. cū
seqq. Ne verò optatus desit finis, ut
dicit Pereira loco cit. num. 7. & 14. iam
in illa versatis, habilibusque repertis
doctoralis dignitas confertur, adeòq;
nil prorsus deesse videtur ad perfectæ
Academix constitutionem. m. b. A.
 Non igitur carere debebat studiorū Præ-
 fecto, ne studiosi Iudice carerent, ne ad
 alia traherentur tribunalia, ne deterio-
 ris essent conditionis Militibus, alijs-
 que rationibus apud D. D. videndis
 relatos ab Alphonso de Escobar de Pon-
 tificia, & Reg. Iurisdictione in stud. in
 Prologo num. 15. cum sequentibus, hinc
 consultò relictis, prout Aegyptiorum
 tem-

Non debet
 Academia
 carere Re-
 ctore.

temporibus inspicimus, fuisse Sacerdo-
tes destinatos regia authoritate Prefe-
ctos in *Theatro vita humane tom. I. lit.*
A. verbo academia

Hinc legimus apud Bernardum Scardeo-
num in *historia Patavina*, Albertum
Saxonie Ducem Patavine Academiae
fuisse Rectorem, Georgium ab And-
elau genere nobilem, austeruditione no-
biliorem, Academiae Basiliensis à Pio
II. anno 1463. instituta Rectorem,
tantique aestimati fuisse à Principibus
Rectores, vt habeamus, Ducem Bar-
bantia Ioannem Bonum omneius suū
contulisse Rectori, & Carolū V. Impe-
ratorē maximum cessisse locum Recto-
ri in Academia Louanij, *ut in Theatro*
vita humane loc. cit. Noluerunt enim
Principes, vt tanti momēti res inconsi-
derata remaneret. Quod ex eo patet,
in quod Iustinus Imperator *in proximo di-*
gestorum §. 17. hęc omnia penul. tres Iu-
stices constituit Beritensium studio,
Præsidem, Episcopum, & Professores,
& Bizantinis, seu Constantinopolita-
nis studiosis ipsum Prefectum Urbis

Antiquio-
res Acade-
miæ Recto-
res celebra-
rim.

Occasione
scribens.

vnicum dedit Iudicem, & tandem Im-
 per. Federicus in *authentica habita C.*
in eius filius pro patre duos statuit Iudices,
 Præceptorem, & Episcopum, ex Do-
 nello 18. *commentariorum cap. 2. lit. G.*
 Cuincio *obser. c. 25.* & Ossualdo 17. *com.*
cap. 20. lit. K. quamvis nonnulli adducti à
 Barbosa de Iudicijs l. 1. art. 4. à n. 140.
 & Petro Gregorio de Republica lib. 18.
 cap. 20. num. 2. *vers. consentiunt*, tertium
 addant, scilicet nempè *secularem* magistra-
 tum, alijque relati à Rebuffo in *auth.*
habita, & privilegio *scholasticorum* 132.
 quartum, scilicet Dominum, quem ex-
 plicant, Rectorem, ut apud Martam
 de Iurisdictione 4. parte centuria 1. casu
 39. nu. 1. Oratium Lucium *privil. 65.* in
 tractatu de *privileg. scolari*: Rebuffum
privil. 159. & Carleual. de iudicijs lib. 1.
 tit. 1. disp. 2. *quest. 6. sect. 5. num. 481.*
 Verum plerisque studijs ad vnicum
 tantum Rectorem iurisdictione ad va-
 rias effugiendas difficultates redacta
 est, ut ex Ossualdo *com. 17. cap. 20. lit.*
K. ad principium, prout in nostra hac
 Neapolitana Academia, qui studij
 Præ-

Antiqua
 res Acad.
 nra Re-
 ges celestis

.juni

Non solum
 Academica
 curia Re-
 gis.

Præfectus appellatur; licet priscis temporibus diuersis appellaretur nominibus; dum Federicus Imperator magistrum Petrum de Hibernia ipsius studij reformatorem voluit; vt scriptum reliquit *Paris de Puteo in tractatu de syndicato in proæmio num. 4.*

Tantæ ergo Academiae Neap. est Præfectus hodiernus Ill. Dom. D. Hieronymus la Marra; genere, virtutibus, doctrina; moribus; æquè perspicuus; qui voluit elapso iam anno clericum personalitèr coercere; eo quòd in legendo institutis contrauenerat: vnde putarunt nonnulli contra communem cæterorum opinionem; non habere Præfectum in Clericum Iurisdictione illum personalitèr coercendi; cum hæc ad ordinarium spectet. Ne autem opinio hæc; qualis ea fuerit; careret oppositoribus; non defuerunt infiniti propemodùm scriptores; qui calamū pro tam eximio Præfecto arripuerint. Et putabam certè; non debuisse tantam dari dotem articulo iam præscripto pro Academiae Rectoribus; prout

Rector hodiernus nostræ Academiae.

Occasio scribendi.

verè ex his scriptoribus nonnulli nul-
lā dedere dōtem, dūm vix articulum
tangentes, ad alia se eruditiora appli-
carunt. Quoniam verò vel ex scri-
bentium numero, vel ex vulgi appre-
hensione dos nō modica data est, du-
xi tandē, ad me, tanquā Fisci Pa-
tronum spectare studij simul, & Ill.
Domini D. Hieronymi la Marra Præ-
fecti, & Cappellani Maioris defensam:
quare, ne ad hunc tantum articulum
eius coarctarem auctoritatem, volui,
larrepta occasione, ni nimis, aliquantō
tamēn prolixè de eius auctoritate per-
agere, tanquā Præfecti; nam tan-
quā Cappellani Maioris, iam video
in præsentis inspectionis non esse.

Vt autem id distinctius, & clariùs explē,
videndum utique est, qualisnam sit
omnium Rectorum iurdictio in lai-
icos, in exemptos, & in Clericos, ne af-
fectatè videamur loqui tantum de
Academię Neapolitanę Præfecto, pro
quo tandē specificè loquemur;
Sed ad hæc indaganda duo sunt suppo-
nenda. Primum, in Rectore Acade-
mię

ad hoc
omnibus
ad A. in
libris

omnibus
libris

miæ dari iurisdictionem ; cum , si ius
 commune inspiciamus huiusmodi Re-
 ctor Iudex ordinarius sit, prout *Silua in*
summa verbo iurisdictione vers. 4. Salicetus
in authentica, habita: num. 20. C. ne filius
pro patre, Rebuffus privilegio 69. 71. &
158. Lutius priuil. 65. & Barbosa in l.
1. art. 1. nu. 119. de Iudic. nèc vllam ca-
nonicam requirat confirmationem ,
nisi ad hoc, vt valeat excommunicare ,
ex Innocentio cap. 4. num. 3. de officio or-
dinarij . Abbas quæst. 6. num. 9. vers. re-
stat Mariano Soccin. cap. 1. de foro com-
petenti n. 17. & Nicolao Lossæo de Iu-
re vniuersitatis part. 1. cap. 2. à nu. 71.
 cæterum sufficit superioris approba-
 tio, vt *Decius in rubrica de officio delegati.*
 Cum enim Rectoris sit, subditos suos
 corrigere , & coercere , ex *Gloss. in cap.*
cum dilectus de consuetudine , & in cap.
transmissam 15. de electione , sequitur
 euidentèr , hæc agere non posse absque
 iurisdictione , & quidèr ordinariâ ,
l. sæpe 8. de officio Præsidis l. 1. in princi-
pio iuncto §. initium, de officio Præfecti
Vrbis cap. licet in corrigendis & cap.

Rector
 Academię
 veram ha-
 bet iurisdic-
 tionem .

Ad ordi-
 nationem
 iurisdictionis
 in cap. 1.
 de officio
 Præsidis
 l. 1. in princi-
 pio iuncto §.

B

gra-

grauē de officio ordinarij, Pater Andreas
Mendo de iure academico lib. 1. qu. 24.
num. 492. cum ei competat ratione
dignitatis, & perpetui officij, ad dif-
ferentiam iurisdictionis delegatæ, que
alicui ad tempus ex delegatione com-
petit.

Cum verò inter cætera Iurisdictionis or-
dinariæ insignia, sit vniuersitas causa-
rum, hæc non deest Rectori; eo quòd
eius autoritas ad certa causarum ge-
nera coarctetur, nempe ad regimen
ipsius Vniuersitatis; etenim hoc ipsū
indicat iurisdictionem ordinariam,
posse scilicet illum cognoscere quic-
quid ratione professionis ad illā Vni-
uersitatem spectat; nam, non eo quòd
coarctetur iurisdictione, desinit esse or-
dinaria: latè Alphonsus de Escobar de
Pontificia & Regia iurisdictione in stu-
dijs generalibus, cap. 6. num. 23. cum se-
quentibus.

Præterea, cum apud Pragmaticos omnes
receptum sit, concessa Iurisdictione
ordinaria, intelligi quoque concessū
merum, & mistum Imperium, ni ex-
pres-

-^{an} preſſe prohibeatur, ex *Vasquez Illu-*
^{strum} *cap. 3. à num. 9. Cabedo 2. parte*
^{decif.} *II. num. 9. Offualdo lib. 17. com-*
^{mentarioru} *cap. 8. lit. A. A. A. & C. C. C.*
^{Cuiacio} *l. 131. ad finem, de verborum ſi-*
^{gnificatione} *& l. 2. §. deinde cum ara-*
^{rium} *, de origine Iuris, Suerin. rep. lect. cap.*
^{61.} *Bodino 3. de Republica cap. 5. n. 302.*
^{Mathæo} *Stefano lib. 3. de Iuriſdictione*
^{parte} *2. cap. 12. à nu. 97. Pacio in au-*
^{thentica} *habita C. ne filius cap. 9. nu. 13.*
^{iam} *Rector merum, & miſtum habet*
^{Imperium} *pro ſua tuenda Iuriſdictione,*
^{cap. prætereà} *de officio delegati l. 2. de*
^{Iuriſdictione} *, Horatius Lucius priuil.*
^{66.} *ad principium, priuil. 70. Ludoui-*
^{cus} *Gillauſius in arbore iudiciali par. 2.*
^{cap. 1. §. 3.} *num. 8. tom. 1. fol. 64. Io. An-*
^{dreas} *in additione ad ſpeculatorem tit.*
^{de exequutione} *ſententie, §. nunc dicen-*
^{dum} *, nu. 12. lit. C.*

- Nec obſtat aliquorum ſcribentium opi-
 -^{nio} *, qui voluere, Magiſtratus Acade-*
 -^{micos} *non habere territorium, inter*
 -^{quos} *Offualdus lib. 17. com. cap. 9. lit. C.*
^{Palacius} *Rubeus in cap. per. veſtras 2.*

Ad ordi-
 dinarię iu-
 riſdictionis
 exercitiũ non
 requiritur
 Territoriũ

notabili, *vers. sed est pulchra n. 26. Barbosa l. cum Pretor 12. §. 1. num. 46. de Iudic. & Boerius decis. 227. num. 16.* adeoque Iudicem studiosorum non vocandum ordinarium, sed innominatum, *ex Zasio l. 2. de origine Iuris.* Nam respondetur, nullo iure caueri, ad ordinariam Iurisdictionem requiri territorium secundum Bald. *in dicta authentica, habita C. ne filius nu. 48. latè Moneta de conseruat. cap. 7. à n. 41.* Præterea dici optimè poterit, hos Magistratus suum habere territorium, si illud circumscriptiuè accipiamus, quatenus scilicet denotet locum, quo circumscripta est iurisdictione in certas personas, exemplo Romanæ Urbis, in qua plures erant Iudices, singuli diuersis causis præpositi, *ex Ossualdo loco citato.*

Hinc, cum interpretes Iudicibus studiosorum territorium negarunt, ea intellexere territoria, quæ secundum materiale veniunt significationem, puta, cum Ciuitas, vel Prouincia committitur, cæterum, si ea voluissent, quæ
fu-

superiùs enunciauimus ; illos vtique
errasse esset dicendum . Quarè cauendum à Bald. in cap. significasti in fine
vers. quid de doctore , de officio delegati ,
volente , vt hi Iudices nequeant eorū
exequi sententias , eo quòd territoriū
non habeant ; etenim , præterquàm-
quod eos habere territorium , superiùs
diximus , fallax est conclusio ab ea ra-
tione deducta ; dùm possunt Iudices
delegati suas exequi sententias , quam-
uis territoria non habeant , ex tex. ele-
ganti in cap. prætereà , de officio delegati .
prout Moneta de conseru. cap. 3. à n. 244.

Secundò illud quoque supponendum est,
in Academijs hanc adesse iurisdictionem à lege , à priuilegio , & ab inue-
terata consuetudine . Nam duobus
modis studia generalia erecta reperiū-
tur, Priuilegio , & Consuetudine im-
memorabili , vt ex Ortiga in patrocínio
par. I. num. 13. cum seqq. quæ vim pri-
uilegij habet , l. hoc iure §. ductus aque
ff. de aqua quotidiana & æstiuæ , ubi Ca-
gnolus nu. 247.

A lege quidè ; nam ad instàr aliarum so-
cie.

Iurisdic-
tio
Rectoris
habetur à
lege, à Pri-
uilegio , &
à consue-
tudine :

ficia & Regia iurisdictione in studijs
cap. 6. num. 66.
A consuetudine tandem immemorabili,
ex Suarez de legibus lib. 8. cap. 7. num. 8.
& 12. quæ vim priuilegij habet, eiq;
equiparatur, cap. nouit. cap. super quibus-
dam §. præterea, de verborum significa-
tione, nedum in laicos, sed etiã in cle-
ricos; nouum enim non est, nomine pri-
uilegij generalitèr sumpti posse venire
consuetudinem, quæ sanè in subiecta
materia per omnia Italiæ studia serua-
tur, cum Rector vndique queat iurisdic-
tionem in Clericos exercere, ex Soccino
in cap. 1. num. 17. vers. & est consuetudo,
de foro competentis; estq; ratio, quia con-
suetudo nedum secundum iura ciuilia
dat iurisdictionem, l. 1. in fine C. de emã-
cipatione liberorum l. 2. quæ sit longa con-
suetudo; tan. in his 11. dist. cap. ex literis,
de consuetudine, cap. 1. de officio ordinarij,
cap. cum contingat, ubi Panormitanus, de
officio ordinarij, Tolosanus lib. 7. cap. 11. n.
88. Conradus in templo omnium iudicum
lib. 1. cap. 1. §. 4. in vers. iurisdictiones cõ-
cedit num. 1. & 2. Io. Franciscus Pau-

nus, de potestate cap. Sede vacante par. 1.
principali quaest. 2. Nicolaus Boerius in
consuetudine Butiric. tit. de iurisdictione
omnium Iudicum §. 1. Cassaneus in con-
suetudine Burgund. rubrica 1. in verbo
es Droicts ducelles nu. 101. sed etiam se-
cundum iura canonica Rectori clerico
capaci, cap. ad nostra, de consuetudine, cap.
cum contingat, ibi indulgentia, vel consue-
tudine speciali, de foro competenti: cap. di-
lecti, ibi Iusta consuetudinem approbatam,
de arbitr. cap. videtur, ibi tam antiquam
consuetudinam, quam legibus approbatur,
qui matrimonium accusare possunt Glos.
notabilis cap. pastoralis de fide instrumen-
torum: cap. ut litigantes de offic. ordinarij
in 6. Suarez in defensione fidei lib. 3. cap.
34. quemadmodum etiam notum est,
posse consuetudinē ius Ciuitati tribue-
re literarias erigendi Academias, quę
deindē introductę regulantur ad instar
aliarū quę à Principe fuere concessę, ut
post Iacobum de Arena voluerunt Bart.
in proem. digestorum §. hac autem tria, n.
2. vbi Bal. post Cinum, & Reynier: de For-
liuio, Petro de Ancherano in clem. dudum

nu.9. de sepulturis, ubi Ioan. de Vanquel.
conclus. 3. Iacobus Philippus Portius conf.
87. num. 9. & Matthias Stefani de iu-
risdictione lib. 2. par. 1. cap. 1. membro 2.
num. 66. & lib. 3. par. 2. cap. 2. num. 27.
Et quamvis nonnulli sustineant, con-
suetudinem legitimè præscriptam suffi-
cere ad tribuendam facultatem legendi
tantum in aliqua Ciuitate, non autem
actum Magisterij exercendi ex Bal. in d.
§. hac autem tria, ubi cum sequitur Ca-
gnolus num. 243. contrarium tamèn no-
stro in Regno seruatur, vt exemplum
habemus in Ciuitate Salerni, quæ ex
antiquissima, & immemorabili consue-
tudinè publico medicinæ studio gaudet,
omnesque ad illius artis doctoratum
promouet, vt Camillus Borrellus de præ-
stantia Regis Catholici cap. 34. n. 6. & 9.
tantaque denique est vis consuetudi-
nis, vt possit ex ea Iudici Ecclesiastico
potestas acquiri censuras ferendi, ex
Mendo: de iurè academico, lib. 1. qu. 4. n.
255. Hac ergò consuetudine Præfectus
nostre Academiæ Neapolitanæ semper
iurisdictionē habuit in studiosos quos-

C

cun-

Academia
literaria
an dicenda
sit Vniuer-
sitas Eccle-
siastica, an
autem se-
cularis.

Quicunque, siue ij laici fuerint, siue cleri-
ci, vt id iure factum, inferius videbi-
mus.

His sic suppositis, vt videamus modò, qua-
lis sit Rectoris Academię iurisdicção,
examinanda est quęstio illa, à qua eius
iurisdicção dependet, scilicet, an Acade-
mię literarum, seu studia generalia, sint
Vniuersitates Ecclesiasticę, an autem
seculares; nam duplex est supèr hac
quęstione sententiā; prima est, *Saliceti. in
auth. habita nu. 39. C. ne filius pro Patre,
Bellamere in cap. ex literis n. 5. de consti-
tutionibus, Moneta de conseruatorib. Iud.
cap. 6. nu. 5. Balboa in alleg. pro Vniuer-
sitate Salmanticę & aliorum, Vniuersi-
tates nōpe studiorum esse Ecclesiasticas,
ac proindè studioforum Iudices etiā
esse Ecclesiasticos, ijsque ducuntur ra-
tionibus, quia in studijs nūquā defunt
clerici; & quāuis ij sint numero minores
laicis, dignitas tamē maior facit, vt
omnes scholastici appellētur clerici, nec
Ecclesiastica gaudeant immunitate,
ex traditis à Panormitano in c. inter n. 13.
de immunitate ecclesiastica, et Nauarro in*

manuali cap. 25. à num. 21. Præterea
cum Academia comprobata sit à Sum-
mis Pontificibus, eorumque fulcita au-
thoritate, ecclesiastica dici debet, dum
sola Pontificis autoritas facit locum
ecclesiasticum, & de Ecclesiæ foro, ex
Gutiérrez lib. 1. questionum canonicarum
cap. 36. Azuvedo l. 10. à num. 25. tit. 1.
lib. 4. recopilationum. Garzia de beneficijs
5. parte cap. 1. à num. 604. Barbosa de po-
testate Episcopi alleg. 75. num. 21. & de
iure ecclesiastico lib. 2. cap. 11. num. 78. &
de Ponte cons. 18. lib. 1. potissimum, cum
huiusmodi Academiarum erectio pia
sit, vt colligere fas erit ex Bart. in l. 1.
ad finem ff. solut. matrim. Antonio de La-
ra in repetitione l. si quis à liberis §. si ma-
ter. num. 25. ff. de liberis agnoscendis. Pau-
lo de Castro cons. 23. col. penul. Rebuffo
de priuil. scholasticorū priuil. 174. Hora-
tio Lucio in tractatu de priuil. studioforū
opriuil. 1. Riminaldo Iuniore cons. 117.
n. 15. Honded. cons. 57. n. 9. lib. 2. Tiraqu.
de priuilegijs piæ causæ in præfatione col.
9. vers. itē relictum causa studij. Surdo
de alimentis tit. 6. quæst. 20. num. 9. Gra-

iziano tom. 1. cap. 62. num. 3. & tom. 3. cap.
436. num. 15. non solum ratione scien-
tiarum, quę in ijs ediscuntur, prout sūt
Sacra Theologia, & ius canonicum, ex
Ballin l. 1. col. 12. ff. de legatis 2. Raphaelē
Cumano conf. 28. col. 2. vers. nec hæc dici-
tur. Madalena de num. testiu in testamen-
tis par. 2. num. 72. Benedicto Aegidio
in l. 1. C. de sacrosanctis Ecclesijs par. 3. §.
6. nu. 3. Gratiano disceptationum foren-
sum cap. 62. num. 4. & cap. 436. nu. 16.
& Barbosa de vniuer. iur. eccl. lib. 3. c. 27.
n. 19: sed ratione publicę vtilitatis, quę
pia dicitur, prout Horatius Lutus de pri-
uilegijs studiosorum priuil. 2. Vndē, quā-
uis etiā ad Principem secularem spe-
ctet Academiarum erectio, cum pro-
miscuus, & communis sit finis; preua-
let tamē ecclesiastica authoritas, tāquā
dignior, adeòq; Ecclesiastica erit etiā
dicēda Vniuersitas literaria. Et tan-
dēm, quia in nonnullis Academijs scho-
larum magister ecclesiasticus in omni-
bus causis etiā laici studiosi censuras
profert, quod certē agere nequiret, si
in omnibus Ecclesiasticus non esset,
nec

nec secularis Princeps id permitteret :
quare huiusmodi permissio operatur,
vt iurisdictio Ecclesiastica sit, vt ex *cap.*
si duobus 7. §. denique, de appell. Narbon.
in l. 20. tit. 1. lib. 4. recopil. Glos. 42. n. 30.

Secunda sententia vult, vt, si Vniuersitas
ex fundatione, vel natura secundum
maiorē partem, vel equalitē consistet
ex clericis, ecclesiastica sit, vt per *Abb.*
in cap. si diligenti num. 27. de foro compe-
renti, quod nullam difficultatem pati
videtur, cum denominatio sumatur ex
maiori parte, vel etiā ex digniori, si
partes equales sint, *cap. quod in dubijs:*
de cōsecratione Ecclesie, vel altaris. l. quod
maior ff. ad municipalem, sin autē secū-
dum maiorem partem cōstet ex laicis,
laica sit, vt *Bart. in auth. habita C. ne*
filius pro patre nu. 41. vbi Bal. idem Bart.
in l. fin. num. 14. C. de collegijs illicitis, &
l. cum Senatus num. 4. de rebus dubijs. Ia-
son in l. imperium de iurisdict. Fel. cap. 1.
de præscriptionibus. Glos. in cap. 1. vers.
sub excommunicatione de locato. Abbas
in cap. cum ab Ecclesiarum num. 6. de offi-
cio ordinarij, & in cap. ex literis de consti-
tutio-

tutionibus, ubi Innocentius. Idem Abb.
quæst. 6. Silvester in summa ver. collegiū
in principio. Maranta in praxi 4. part.
dist. 11. nu. 23. Horat. Lucius priuit. 66.
limit. 1. Scaccia de appellationibus quæst.
8. num. 124. Tiberio Deciano tom. 1. cri-
minalium lib. 4. cap. 9. num. 41. Riccius
in praxi variarum resolutionū resol. 317.
nu. 3. Farin. in praxi 1. tom. tit. de in-
quisitione quæst. 8. num. 4. Couarruias cap.
34. practicarum num. 1. Zenuaglos de las
Fuerças 2. par. quæst. 157. Azevedo l.
10. tit. 1. lib. 4. num. 25. Bonadilla lib. 2.
cap. 18. num. 181. & 214. Armendar. ad
leges Nauarr. tit. de confratrijs num. 9.
lib. 3. Quam postremam partem probāt
huius sententię sectatores pluribus, pri-
mò scilicet, quia ad dignoscendam rei
naturam, & substantiam maior pars
inspicienda est ipsius rei, cuius naturam
minor induit, etiā si dignior sit, l. cum
aurum 19. alias, l. sequēti §. perueniamus,
de auro, & argento legato, l. quæritur, de
statu hominum: cap. ex literis, & cap. cum
secundū, de iure Patronatus. Abbas qu.
6. num. 8. & in cap. nullus, de foro compe-

ten-

competenti nu. 11. Donellus, & Ossualdus lib.
4. com. cap. 37. lit. A. dum, quando consi-
deratur aliquod vt vniuersum, attendi-
tur, quod potentiùs est, non quod di-
gnius, cap. ex literis, & cap. cum secundū,
de iure patronatus. Soccinus in cap. 1. nu.
17. de foro competenti, secundò paritate
rei litigiosę adducta ab Vlpiano in l. hęc
legem 22. & in l. in modicis 24. de cōtra-
henda emptione, vbi res sacra, & reli-
giōsa cedit maiori parti fundi profani,
consonat l. si mercedem 55. S. si eum
fundum, de actionibus empti, & scrip-
sit etiā Cornelius Tacitus lib. 1. annaliū
his verbis, Falerio obijciebat Accusator,
quod venditis hortis stutuas Augusti si-
mul mancipasset, quod vbi Tiberio inno-
tuit, scripsit Consulibus contra religionem
nō fieri, quod eius effigies, vt & alia numi-
num simulacra vēditionibus domuum, &
hortorum accederent. His sic breuiter sup-
positis vt ad rem nostram accedamus,
cū distinctione procedendum. Quod
Si ergo Academię Rector laicus est, siue
Academia secularis sit, siue Ecclesiastica,
nullam habebit iurisdictionem in cleri-

cos studiosos, qui ad instar aliorum, excepti erunt à Iudice seculari, quamuis sequuta sit Pontificis approbatio, quia laicus incapax est talis iurisdictionis, *cap. cum non ab homine, de iudicijs. Pater Azor: tit. 2. lib. 5. cap. 12. quest. 1.* nec Imperator, qui nullam in eos habet iurisdictionem, potest eam ceteris Iudicibus tribuere, vt *Loffredus in sum. de foro compet. Hostiensis, & Io: Andreas in cap. si diligenti, de foro compet. & Archidiaconus in can. inolita 11. qu. 1.* Vnde erunt illi Episcopi, suisque ordinarijs subiecti, *can. tota causa 11. qu. 1. cap. & si clerici cap. qualiter, de iudicijs, cap. si diligenti, cap. significasti, de foro compet. in codice Theodosiano l. 7. de Episcopis, & Clericis & l. 45. cum seqq.*

Sin autem Academię Rector Clericus sit, & tunc, vel loquimur de Vniuersitate, quę secundum superius exposita habeatur vt Ecclesiastica, & iam Rector studiosorum clericorum erit eorum Iudex competens, ex dispositione legali, & approbatione canonica *ex Abb. qu. 6. n. 8. et Soccino in cap. 1. num. 17. de foro competente*

centi, cum non habeat obstaculum pro-
hibitium, quod habet Iudex laicus, vt
suprà diximus. Vndè, licèt ij respectu
aliarum rerum, quæ negotium vniuer-
sitatis non tangunt, conueniendi sint co-
ràm Episcopis, eorumque ordinarijs,
certum est, respectu earum, quæ eam tã-
gunt, iura velle, vt, dum eam permit-
tunt, permittant quoque, vt valeat ha-
bere Rectorem, vt colligitur *ex cap. quia
in causis 7. de procuratoribus, & proxima
Clementinarum & sexti*, cum aliàs tan-
quàm clericus incompetens nō sit, dum,
volendo Academiam tanquàm princi-
palem, velint necesse est eius Rectorem
tanquàm accessorium, *cap. cum M. de
constitutionibus, cap. ex literis eod. tit.*

Vel loquimur de Vniuersitate, quæ vt lai-
calis habetur, & iàm, licèt *Abb. in cap. si
diligenti, de foro compet. & Innocentius in
d. cap. cum ab Ecclesiarum*, voluerint, vt
Rector Clericus nullam possit habere
iurisdictionem in clericos, ea potissimū
ratione, scilicèt, quia, cum Princeps se-
cularis det huiusmodi Rectori iurisdic-
tionem. *Glos. in l. & quia ff. de iuris-*

D dict.

dict. omnium Iudicam. Ioan. Andreas in cap. quoniam. Abbas de officio delegari, nequit intelligi; vt iurisdictionem spiritualem, quā non habet, clericis præstet Abb. in d. cap. si diligenti n. 26. de foro cōpetenti, & in qu. 6. num. 7. in fin. contrarium tamē cōmunitèr de æquitate tenuit idem Abb. in qu. 6. num. 9. eo quòd iura canonica, & ciuilia velint, scolariū vniuersitatem comprobando, quamuis disparis status hominibus mistam, vt Rector clericus tanquā talis iurisdictionis capax eam habeat, ex Bal. in cap. 1. quis dicatur dux, col. 10.

Hinc consuetudine quoq; per omnia Italię studia receptum inspicimus, Rectores clericos in studiosos etiā ecclesiasticos suam exercere iurisdictionem apud Soccinum in c. 1. n. 17. de foro competenti. Vndè, & si videatur Innocentius in cap. quanto, de officio ordinarij contrarium sustinuisse, aduertendum est, eum loquutum de iurisdictione spirituali, scilicet de excommunicationibus, cæterisque censuris, quas certum esse potest, non posse Rectores studiosorum Ecclesiasticos

sticos exercere ; non autem de iurisdictione temporali , qua poterit eos plectere , cum idem Autor id velit , faciendo , Rectores electos ab Vniuersitate, vel Principe, si Clerici sint, non consequi excommunicandi potestatem, sed tantummodo iurisdictionem, quod id est, ac si diceret, posse Rectores hos temporalem in Clericos exercere iurisdictionem, secus spiritualement, quam etiam nonnulli concedunt , si confirmati sint ab Episcopo: *can. visis 16. qu. 2. Abb. in cap. si quis Clericum, de foro competenti .*

Quæ omnia quisque militare viderit, tam, attenta constitutione Imperatoris Anastasij, *l. fin. C. de iurisdictione omnium Iud.* quæ iurisdictionem tribuit Rectori cuiuslibet Collegij ratione litium, quæ oriuntur dumtaxat occasione professionis illius, ex *Glos. in d. l. fin. ubi Bart. & Bald. Innocent: in cap. cum ab Ecclesiis, de officio ordinarij*, quàm virtute constitutionis Imperatoris Federici, in *auth. habita C. ne filius pro patre*, iurisdictionem indistinctè tribuentis iudicibus, adeo ut etiam in criminibus queant illum habe-

Effectus
Academię
à Summis
Pontifici-
bus appro-
bata .

re iudicem. *Glos. in d. auth. habita, & Speculator in tit. de reo, post principium.*
Si autem huiusmodi Academia à Summis Pontificibus cōprobata sint, prout de nostra Academia inferius videbimus, plures oriuntur effectus transcripti ab *Escobar de Pontif. & Reg. iurisdic. in studijs cap. 21. §. 2. n. 105. cū seqq. Mēdo de iure academico, lib. 1. n. 240. & Pereira in academia literaria lib. 1. qu. 2. nu. 60. cum seqq.* nām subsistet studium generale erectum à Principe, non in suo tantum Regno, sed in yniuersa Ecclesia, ex *Imola in clem. dudum de sepult. num. 22. Petro Gregorio de Republica lib. 18. cap. 3. num. 8.* Clerici studiosi scholarium magistro subiiciuntur, & ab omni alio iudice censentur exempti, nec vlla requiritur Prælati venia ad iurisdictionis prorogationem. Clerici, quamuis beneficiati, religiosique, liberè queunt ad studia migrare, nec à Prælatiis valent detineri, prout *Horatius Lucius ad finē tractatus de priuil. scolariū n. 18. & priuil. 100. ampliat. 1. Barbosa de potestate Episcopi 3. par. alleg. 50. nu. 49. & allega-*
tione

ione 56. num. 26. Carolus de Grassis de effectibus Clericatus effect. 29. à num. 1. Idem denique beneficij fructus in absentia legali percipiunt, cap. fin. ad fin. de magistris. Couarruias lib. 3. variarum, cap. 13. num. 5. Azor. instit. 2. tom. lib. 7. cap. 4. Garzia de beneficijs 3. parte cap. 2. nu. 54. Franciscus de Leon in Thesaurò ecclesiastico cap. 33. num. 22. relati ab Escobar de Pontificia, & Reg. iurisdic. in studijs cap. 6. num. 66.

Sed quid dicendum de iurisdictione in exemptos studiosos, scilicet Cardinales, Episcopos, Duces, Marchiones, Equites militarium ordinum, cæterosque id genus religiosos? Respondemus, Academix Rectorem eandem habere iurisdictionem, ac proinde posse eorum causas ad Academiam spectantes cognoscere, siue ciuiles sint, siue criminales, ex l. fin. vers. quapropter, ubi Salicet. num. 3. C. de iurisd. Barbat. in proæm. clementinarum n. 30. Marta de iurisd. 4. par. casu 39. n. 5. relati ab Escobar de Pontificia, & Reg. iurisd. in studijs c. 6. n. 110. & c. 34. Mendo de iure academico lib. 1. qu. 21. n.

Iurisdic. Re-
 ctoris
 Academiae
 in exemp-
 tos.

477. & sequēti, Chokier. in tract. iuris. or-
dinaria in exemptos par. 2. qu. 45. n. 66.
& Bonadilla lib. 2. politicorum cap. 18.
nu. 214. Quod pluribus probatur, Pri-
mò scilicèt ex generali sermone Con-
stitutionis Imperatoris Federici in dicta
authentica, habita, qua indistinctè in quē-
cunque studiosum iurisdicctio priuatiua
conceditur Academicis iudicibus, hāc q;
constitutionem seruandam, attento iu-
re canonico, dubium non est, ob prae-
sumptam, vel specialem, vel generalem
Pontificis approbationem, vt ex Abb.
qu. 6. adducto ab Escobar de Pontif. &
Reg. iurisdicct. in studijs cap. 6. num. 66.
Secundò ex Vlp. responso in l. est receptū
14. de iurisdicct. in quo habemus, omni-
nò exemptos, quinimò Superiores, si se
spontè alteri iurisdicctiōni subijciant, sub
ditos remanere. Cōsonant quoq; l. ille à
quo 13. §. tempestiuum ad Trebell. l. 1. ff.
de iudicijs l. fin. de rer. diuis. vndè à pari
studiosi spontanea submissione, & iura-
mento Academicis Iudicibus præstito
subditi erunt eorū iurisdicctiōni, vt col-
ligitur ex Escobar loc. cit. c. 7. n. 4. cū seq.
non

nō obstante, quod ipsi nequeant renun-
ciare exēptioni in status honorē cōces-
se, ex c. significasti, cap. si diligenti, de foro
compet. cap. cum tempore §. fin. de arbitr.
Emanuel Rodriquez tomo 2. *regularium*
quæst. 63. art. 10. *Barbosa de potest. Epi-*
scopi alleg. 74. & 123. cum huiusmodi
renunciatio valida sit, assistente Prin-
cipe, vel Pontifice, vel lege; tunc enim,
quamvis exemptus sit illē, qui submit-
titur, permissa est submissio in Aca-
demię fauorem, *Mendo de iure acade-*
mico, lib. 1. qu. 21. num. 478. quod euidēs
est, & iure communi probatur ex recep-
tissima sententia, quæ vult, vt, licet cle-
rici nequeant iurisdictioni sui Episco-
pi renunciare, si tamē ad studium ge-
nerale incedant, fiant iam de illius Aca-
demię iudicis iurisdictione. *Abb. qu.* 6.
Socinus cap. 1. num. 17. *de foro competen-*
ti, Bald. in autb. habita C. ne filius pro pa-
tre num. 34. *ubi Salicetus num.* 24. *Felin.*
in cap. cum dilecta num. 18. *de rescript.*
ubi Abb. numer. 13. *Emanuel Rodri-*
quez tom. 3. *regularium qu.* 67. art. 6.
Rebuffus priuil. 156. Præterea probatur
pari-

paritate Legati, qui, licet suo priuilegio renunciare nequeat; tamèn, si, Principe permittente, contrahat, videtur priuilegio validè renūcialle, & cōsequētèr etiā, durante legatione, conueniri poterit, *ex singulari doctrina Barbof. in l. 2. §. legatis, de iudicijs num. 51. 123. & 125.* Tertiò ex eo, quòd fauorabile videtur ipsis etiā exemptis, vt iudicem habeant specialem, qui iniurias ijs illatas vlciſcatur, aliaque vindicet, quæ eòrum ostendant decorem.

Nèc obſtat, ſi dicatur, Prælatos regulariũ tantũ, & non alios, poſſe corrigere fratres matriculatos in ſtudijs generalibus, ex Innocentij VIII. conceſſione adducta ab Emanuele Rodriquez tom. 2. regularium queſt. 2. art. 9. Etenim reſpondetur, hanc Pontificis conceſſionem coarctandam tantũ ad fraternam correptionem reſpicientem exceſſus, cauſasq; ad Religionem ſpectātes, in quibus procul dubio eſt, regularium Prælatos eſſe priuatiuos Iudices, non autẽ eas, quæ ad ſtudium pertinent, vt colligimus ex eod. Emanuel. Rodriquez d. tñ. 2. regularium

*rium quest. 63. art. 1. Barbosa de potestate
Episcopi alleg. 74. & 123.*
Præterea dubitari non potest, quin Ordina-
rius iuxta Sacros Canones, & præ-
cipuè S. C. T. possit in quibusdam casibus
quoscunq; regulares coercere; cum
ergò certum quoq; sit, Rectore tam om-
nem Iurisdictionem Ecclesiasticam ha-
bere in studiosos, quam haberet Episco-
pus diocesanus eorundem studiosorū,
si studiosi non essent, certum paritèr
esse debet, Rectorem posse tales studio-
sos regulares, & exemptos coercere, &
plectere in omnibus causis, in quibus
diocesanus Episcopus cognoscere pos-
set, non obstante eorum exemptione,
iuxta canonica decreta, & C. Tridenti-
num intèr quas est, de delictis com-
missis extrà claustra à Regularibus de-
gentibus siue intrà, siue extrà claustra:
in quibus casibus posse puniri à Rectore, si
non studiosi sint, sicuti possent ab ordinario
Ecclesiastico, dubium non est, *ex cap. 3.
sess. 6. de refor. & c. 14. sess. 25. de regul.*
ubi plurà *Barbosa, & ceteri Additionato-*
res, quod idem dicendū in Regularibus

militarium ordinum, latè *Eman. Rodrig.*
tom. 2. regul. quæst. quæst. 63. art. 11. &
il quæst. 2. art. 13. & Nauarrus tom. 2. de
regul. et doctè fûdat Escobar de Pontif. &
Reg. iuris. in stud. cap. 34. n. 25. cû seqq.

Quare ex his deducitur, Rectorem Clericû
plenam causæ cognitionem habere ad-
uersus quoscunque clericos, & exemp-
tos, adeòut possit etiàm eos in per-
sonis plectere respectu causarum ad
professionem spectantium, iuxta vul-
garem sententiam, de qua *Abb. quæst.*
2. 6. numer. 9. ad differentiam Rectoris
laici, qui, tanquàm non habens ve-
ram, & propriam iurisdictionem su-
per illis respectu personæ, poterit tan-
tum eos ab Vniuersitate expellere, scho-
las interdicerè, & Cathedris, cæterisq;
privilegijs, & emolumentis, quæ ab
Vniuersitate habebunt, eos priuare, ità
de in specie Bonadil. lib. 2. polit. cap. 18.
om. num. 214. cum hæc iurisdictionis non
sint, sed economicæ dominationis, vt
desumitur ex Bar. in l. sodalis numer.
13. de colleg. Quæ omnia, licet locum
sibi vindicent quoque de iure com-

mu-

muni, nulla expressa Pontificis ap-
 probatione interueniente, à fortiori
 tamen militabunt, si qua Pontificis ap-
 probatione addita, vt concludit Escobar d.
 cap. 21 §. 3. num. 141.
 Hinc fit, non posse huiusmodi studiosos,
 quamuis volentes, huiusmodi priuile-
 gio renunciare, ex cap. cum tempore vbi
 Abb. num. 2. de arbit. ca. 1. num. 19. de re
 iudic. Franc. cap. scienti. nu. 4. de reg. iur.
 in 6. Alciat. l. non plures in fin. C. de
 Sacro San. Eccl. Castr. cōf. 431. par. 1. Al-
 ber l. nemo videtur fraud. tre. ff. de regul.
 iur. & Gaillus lib. 1. obseru. 40. per tot.
 & maxime in præiudicium Reçtoris
 ex Matthia Stephani de iurisdictione lib.
 abili. cap. 22. num. 36. & cap. 25. num. 52.
 Vultei l. 1. C. de iurisdic. nu. 128. &
 168. Ossualdo lib. 17. com. cap. 10. lit. N.
 & cap. 20. lit. K. & Pereira in academia
 literaria lib. 3. disp. 1. qu. 7. num. 297. &
 299. quemadmodum, nec ipsum Re-
 ctorem posse renunciationi huic consē-
 titere, non defuit, qui tentandum scrip-
 serit, eo quod iurisdicctio hec priuatiuē
 fuit, Barbosa l. 1. art. 4. à nu. 48. alteri Bar-

Reueren-
tia in Aca-
deniæ Re-
ctorē qua-
lis esse de-
beat,

bosa de potest. Episc. alleg. 124. num. 7.
Pereira loc. cit. disp. 4. qu. 4. num. 416.

Quare obiter, ut concludamus, aduertendū,
tanto Rectori, ut Academiae capiti,
reuerentiam. præstandam, & obedi-
entiam, quæ utraque iurisdictionem res-
piciunt, adeo ut ipsemet Iudex compe-
tens sit causæ inobedientiæ, vel reue-
rentiæ sibi non præstitæ. *ex l. 2. C. de offi-
cio. diuersorum Iudicū l. 3. eod. tit. ibi si nō
patuerit ingressus, aut reuerentia non fue-
rit in salutatione. delata. Glos. in summa
dist. 93. Escobar de Pontificia, & Regia
iurisd. in studijs cap. 46. Ossualdo lib. 23.
cap. 10. Rebuffo priu. 74. & 75. & Perei-
ra in academia literaria lib. 5. qu. 4. n. 708.*
Vndè in Academia Salmatina Cādidā-
tus quidā, eo quòd Rectori Academię
intransi solitam reuerentiam non exi-
buerit, hoc est salutationem, à recitan-
do cessans, vsque dum Rector sederet,
nec impetraret veniam, aliaque pere-
gerit consuetā, fuit Cathedra, quam
possidebat, priuatus, quamuis vel aper-
to, vel inclinato capite eum salutasset,
ut iuri reuerentiali satisfaceret, quia

con-

conſuetam formam omnia non perfecerat,
ut refert *Eſcobar loc. cit.* cum conſuetudo
in actione, de qua loquimur, reſpectu
Reſtoris Academiae obligationem in-
ducatur, unde ſemper ſolita forma adhi-
benda eſt, cum ea partem reuerentiae
ingrediat. *Mendo, de iure academico*
lib. 1. quaſt. 42. num. 65. Pereira in acade-
mia literaria lib. 5. diſp. 1. nu. 712. in fin.
Bouadilla lib. 3. politicorum cap. 1. à num.
49.

Quoniam verò de eo dubitari poteſt, an
ſtudioſorum nomine non tantum ij ve-
niant, quos vulgò ſtudentes appellamus,
ſed etiam eorum Praeceptores, qui cū
iſis corpus Academiae integrant, ac pro-
inde poſſit Reſtor etiam in lectores
Clericos ſuam exercere iuriſdictionem;
Idcirco, ne id in dubium reuocetur, ſup-
ponendum eſt, poſſe Reſtorem lectori-
bus quibuſcunque prohibere, ne extra
Academiae locum eorum profeſſionem
exerceant, cæteraque iſis interdicere, que
ſecundum Academiae inſtituta non eſ-
ſent, ex *Eſcobar de Pontificia, & Regia*
iuriſdict. in ſtudijs cap. 32. num. 10. Hæc

Reſtor A-
demiae nō
modò in-
ſtudentes,
ſed in le-
ctores etiā
poteſt iuriſ-
dictionem
exercere.

autem interdictio utique fieri nequirit,
si in eos plenam non haberet iurisdic-
tionem: & ratio à priori est, quia, cum
Rector sit totius Academię, ridiculum
certè esset, si in studentes tantum iurisdic-
tionem haberet, cum aliàs Academia, non solum lectoribus, & studentibus integretur, ut colligitur ex cap. quia
in causis: de proc. Abb. in cap. ex literis nu.
1. de constit. Innoc. in cap. cum ab Eccle-
siarum de off. Ordin. Cuiacio 7. observ. cap.
25. & Cicerone de optimo genere orat. sed
à lectoribus tantum denominationem,
tanquam à nobiliori parte, desumat, ut
placuit Accursio in l. fin. C. de iurisdic.
omnium Iudicum, in verbo, pertinet. Ob
quod videmus, Iurisperitos, & Im-
peratores sub nomine studiosorum in-
tellexisse scientiarum, tam discipu-
los, quam Professores, ut in l. 2. §. post
hunc 47. de origine iuris, in proæmio di-
gestorum, §. sed quia 5. in l. diuus 4. de va-
prijs, & extraordinarijs cognitionibus, ubi
Glos. in verbo studiosos, in l. librorum 50.
§. quod autem, de legatis 3. in l. 1. ff. de offi-
cio assessorum, & in l. si duas 6. §. &

utique, ff. de excusationibus tutorum; fat
enim est, si in Vniuersitate aliqua, vel
Academia, adsint ij, qui professionem
ad eam spectantem exerceant, ad hoc, vt
vera Academia dicatur, quicquid sit, si
per accidens, vel multi, vel pauciores,
vel fortè nullus sit, qui ad eam, vt pro-
fessionem illam doceat, incedat. Qua-
rè, cum quæritur, an Rector Academiæ
iurisdictionem habeat supèr studiosis,
suisque subditis, dubitandum non est,
quin omnes ij veniant, qui Academiam
integrant, vt colligitur ex Saliceto in
auth. habita, n. 30. iuncta additione, ibidem
C. ne filius pro patre, vbi Rebuff. ver.
professorib. & Pac. cap. 4. nu. 2. Matthias
Stephani de iurisdict. lib. 3. par. 2. cap. 5.
num. 43. Horatio Lucio priuil. 73. & in
fin. tractat. de priuil. scholarium, Petro
Gregorio de Republica lib. 18. cap. 7. num.
16. Rebuffo priuil. 14. 142. & 165. Pa-
lac. Rubeo in rub. §. 38. num. 3. Didaco
Perez l. 8. tit. 2. lib. 1. ordin. vers. aduerte
tamèn, Pax in praxi 1. par. 2. tō. c. 6. n. 30.
Escobar de Pontif. & Reg. iuris. in studijs,
cap. 32. & Mendo de iure academico lib.

3. qu. 8. nu. 58. cum seqq. adeòque, si illius
integratio à præceptoribus dependet, vt
diximus, ij vtique erunt veri Rectoris
subditi; supèr ijsque Rector veram, &
plenam exercebit iurisdictionem, quam-
uis clerici sint, dummodò Rector, vt su-
perius scripsimus, clericus sit, & conse-
quentèr poterit eos in personis plecte-
re, non refragante statu clericali, cum
tanquam de Academię corpore, pote-
stas, quam Ordinarius Dicecesanus su-
pèr illis habebat, censeatur, quoad res
ad Academiam spectantes, translata in
Rectorem, ad instàr quorumcunque
aliorum, qui quodcunque Academię
corpus integrant.

Præfectus
Academię
Neapolita-
næ plenam
habet iuris-
dictionem,
non modò
in laicos,
sed etiàm
in clericos
& Regem,
Pontifice,
& antiqua
consuetu-
dine.

Hæc, quę hucusque diximus, omnia con-
ueniunt Præfecto Academię Neapoli-
tanę, qui est Capellanus Maior; habet
enim duplicem iurisdictionem in laicos
scilicèt, & in clericos; in laicos, inquàm,
à Rege, in quos vicem Regis represen-
tat, quoad regimen politicum directum
ad reformationem, conseruationem, gu-
bernationem, & reliquas totius corpo-
ris causas, etiàm respicientes laicos, vt

fin-

in singulos; necnon ad formam præscri-
bendam in Cathedralis prouidendis, eam-
que pro varietate temporum mutandâ,
confulendo nimirum maiori vtilitati
Academię, vt doctissimè, & eruditè
scripsit Regius Consil. Dom. D. Carolus
de Petra ad præsens Capellani Maioris di-
gnissimus Ordinarius Consultor, in com. su-
per Ric. M. C. V. 265. num. 80. com. 3.

In Clericos à lege; Pontificè, & antiqua
consuetudine: à lege, ex ijs, quæ supra
diximus; etenim, cum is sit clericus, iu-
risdictionem habet in clericos studio-
sos; quod satis superque probauimus;
non præterquam quod, cum annexam habeat
dignitatem Capellani Maioris habes-
senti à Pontifice iurisdictionem ordinariam.

A Pontifice; nam nostra Academia non
semel fuit comprobata; & confirmata
Summorum Pontificum bullis; & priui-
legijs, quæ memorantur in priuilegijs,
& gratijs concessis huic fidelissimę Ci-
uitati, vt legimus in illarum volumine in-
ter capitula Ferdinandi II. pag. 24. c. 22.
& Magni Capitanei, pag. 36. à ter. cap.
44. & Catholice Maiestatis pag. 45. à c.

cap. 5. quibus omnis debetur fides, uti
antiquis, ac Regalibus monumentis, ut
deducimus ex Rota Romana in nouissi-
mis, decis. 360. num. 2. & 4. & decis. 724.
nu. 3. par. 2. clem. 1. de probat. Alexander
conf. 6. num. 6. vol. 1. lafon in l. ex his ver-
bis, num. 2. vers. 4. limita 6. de testamento
militis, & alij relati à Genua de emun-
ciationis verbis lib. 1. quæst. 4. num. 44. &
lib. 2. quæst. 1. num. 56. & qu. 47. & de
scriptura priuata lib. 3. quæst. 3. num. 2.
Herton. fel. allegat. sua iur. 161. num. 8.
par. 2. Decianus conf. 21. num. 29. vol. 3.
Antiqua consuetudine; nam lex tempore;
cuius initij memoria hominum non
extat; Capellanus Maior nostre Aca-
demiæ Præfectus iurisdictione exercuit
in doctores omnes, & scholares quatuor
annis scientiarum, tam laicos, quam cleri-
cos, religiosos, & exemptos, etiam in
eorum personas, ut apparet ex actis exi-
stentibus in archiuis Tribunalis Capel-
lani Maioris, ac etiam in Bidellos, Præ-
fectum ceremoniarum, Apparitorem,
omnesque alios in dicta Vniuersitate
inferuientes, pro quibuscunque crimi-
nibus

. In his patrat in supradictorum studio
 . riu adibus; & scholis, ex dictis per Reg.
 . de Ponte dec. Collateralis Consilij 36. n.
 . lib 2. Tassonum de antefaco vers. 3. obseru. 3.
 . in nam. 27. r. & Regentem de Marinis ad
 . Reuenterium decis. 495. num. 2. dicitur.
 Et scitum est, consuetudine acquiri iuris-
 dictionem, vt diximus, & quidem pri-
 uatiuè; nam iurisdicção per prescriptio-
 nem acquisita, non cumulatiuè, sed pri-
 uatiuè censeatur adempta; perinde ac si
 contra actu esset acquisita; cum prescrip-
 tio equiparetur pacto, siue contractui, ex
 Chokier in Vindicis libertatis ecclesiasticae
 par. 1. cap. 30. nu. 7. & cap. 26. num. 1. &
 de Fermosin. in cap. licet sex suscepto
 10. quæst. 20. num. 2. de for. comp.

Hancq; potissimum, tanquam comproba-
 tam à S. S. P. P. nam, cum ipsi tam huic
 Regno proximi sciuerint hanc Acade-
 miam fundatam, illiusque Prefectum
 Ecclesiasticam exercere iurisdictionem,
 illorū conuientia sat est ad consuetu-
 dinem istam cōprobandam, & stabilien-
 dam, cap. ult. de consuetudine. l. de quibus
 ff. de legibus, Diuus Thomas secunda secū-

Iurisdicção
 Prædicta
 anueta lra
 Iurisdicção
 Rectoris
 est priua-
 tiuè ad al-
 ios Iudis-
 ces,

de qu. 27. art. 2. ad 3. Suárez lib. 7. de le-
 gibus quest. 8. num. 15. Enricus Vnagna-
 rech. cap. ultimo, de consuetud. notabili 5.
 & hæc scientia etiã præsumitur, ne dū
 ob longitudinem tēporis, ex Saliceto in
 l. auctoritatem. vers. quæra de qu. facti C.
 unde vi, Decio cons. 185. col. 6. Calderi-
 no cons. 15. col. 1. vers. ex quo sequitur in
 tit. de præbendis. Sed etiã propter cau-
 sas iurisdictionis in ordinariū habitas,
 ut prædiximus, cuius scientiã, vti mini-
 stri Pontificis, esse sufficientē sustinere
 possumus cum Bart. in l. si Publicanus §.
 fin. n. 2. ff. de publicanis, Bal. in cons. 145.
 ante finem vers. & præsertim, quia ipse fi-
 scalis lib. 2. & in cōs. 340. col. 2. lib. 5. Paulo
 de Castro cons. 203. vers. ad secundum res-
 pondetur lib. 1. quamuis, istā scientiã in
 consuetudine immemorabili necessariã
 non esse, sustinuerint Alex. cons. 6. n. 4.
 lib. 1. in cons. 24. col. 5. lib. 5. Felinus in c.
 de quarta nu. 41. vers. fallit in præscr. &
 in cap. cum nobis n. 2. de prescriptionibus,
 Decius cons. 85. col. 2. in cons. 271. col. 1.
 & in cons. 241. col. penul. post medium
 Iason. in l. Imperium col. 1. ff. de iurisdict.

omnium iudicium; Curtius Iunior cons.
61.col.2. Alexandrinus in cons. 21.col.3.
& Regens de Marin. ad Reuert. in obser.
ad decif. 316.num.1.

Et quidem ea potissimum ratione, quia
Præfectus nostre Academię iurisdic-
tionem habet Episcopalem; vt obserua-
runt Minadous in cons. 26. num.1. Re-
gens Constantius super tribus libris codi-
cis in l. unica C. de palatijs & domibus
dominicijs, num. 23. lib. 11. de Curte in di-
uerfor. iuris feudalis lib. 2. cap. 2. n. 173.
Regens Reuenterius apud de Marin. dec.
495. Nouarius de electione, & variatio-
ne fori, sect. 4. quæst. 58. num. 15. & Vin-
centius Turturetus de cappellis, & Cap-
pellanis regijs cap. 4. num. 44. & est Iudex
Ordinarius ex dignitate, quam habet
Capellani Maioris; vt aduertit Vinc.
Turtur. in d. c. 4. n. 41. in fin. & 42. cuius
iurisdic-
tio in Regno antiquissima est,
adum omnes Reges semper Capella-
num Maiorem habebant; qui caput
ceterorum Regionum Capellanorum
erat. Hinc tempore Regum Francię
appellabantur Protocapellani, Ma-

Iurisdic-
tio
Præfecti
annexa ha-
bet digni-
tatem, &
iurisdic-
tionem Cap-
pellani Ma-
ioris, cuius
dignitas,
& auctori-
tas maxi-
ma.

& vna cum Iudicibus ad negotiorum
 expeditionem incumberebat, apud *Frec-*
ciam de subfeudis tit. de officio Magni
Cancellarij num. 28. Quae omnia ex sin-
 gulari eius iurisdictione proueniunt: de
 qua iurisdictione meminit Rota Roma-
 na quàm maximè laudans Tribunalis
 Capellani Maioris decretum in mate-
 ria cuiusdam causæ Ius Patronatus tan-
 gentis in vna *Theatina Abbacia 28. Apri-*
lis 1603. coràm Cardinali Millino, qua
est decis. 7. post tractatum iuris Patrona-
tus Iulij Viniani. Vt autem nonnulla,
 arrepta occasione, de eius iurisdictione
 dicamus, ea suprema est, quia Ecclesia-
 sticam comprehendit, & secularem ec-
 clesiasticam quidem, cum Iudex sit or-
 dinarius omnium Capellanorum Re-
 giæ Capellæ, vt habetur, *ex cap. cum*
capella, de priuil. & tantum reperitur in
Concilio Tridentino sess. 24. cap. 11. de re-
formatione Rot. Rom. in nouissimis decis.
6744. par. 1. Riccius in praxi variarum
Resolutionum, cap. 41. & in praxi cappel-
lanorum Regionum, resol. 496. num. 1. &
498. par. 4. Reg. Constantius in d. l. unica
num.

num. 21. *Paulus Fusch. in tractatu de*
visitatione lib. 2. cap. 11. nēc non Castro-
rum, militum cohortium, Regionum
Tirremium, & Nauium; omnesque in-
super dirimit controuersias inter cle-
ricos, etiā conuentos iure con-
grui, vt obseruauit Præs. de Franchis
in decis. 285. num. 2. dummodo extra
Curiam Romanam sint: quod intelli-
gendum, tam de causis ciuilibus, quā
criminalibus, & mistis, cum ij à quo-
rumcunque ordinariorum iurisdictione
exempti sint. Habet pariter iurisdictione-
nem in Regio Arsenali, alijsque locis
huius Ciuitatis. Nēc silentio prætermi-
tenda, vt à temporali Ecclesiastica ad
spiritualem gradum faciamus, ea, quā
habet cum Proregibus, eorum familijs,
omnibusque Regni militibus, etiā
Præsidijs Etrurię, nedū in totius Re-
gni Castris.
Et tandē facultatem habet omnes visitā-
di Ecclesias, quarum collationes ad
Regem spectant, vt declarauit S. C. T.
in c. 8. sess. 22. de reformatione: itā *Paulus*
Fuscus. in tractatu de uisitatione lib. 2.
cap.

cap. I. num. I. Iudex etiam est appella-
tionis causarum Curie Prioris Sancti
Nicolai Barenfis, eiusque Thesaurarij,
propriaque ipsius pariter Prioris, &
Thesaurarij personas recognoscit, tan-
quam ipsi subditas, vt apparet ex actis
existentibus in archiuo Tribunalis Ca-
pellani Maioris ab anno 1540. & Regia
Litera Federici in anno 1499. quam pa-
ritèr iurisdictionem exercet eadem for-
ma in Archipresbiterum Altamuræ, vi-
gore priuilegij foundationis Imperatoris
Federici 2. in anno 1232. confirmati ab
Innocentio III. in anno 1. sui Pontificatus,
& tandèm, vt multa alia deferamus, iu-
risdictionem exercet, cum agitur de
materia Capitulorum Regni, quæ vim
concernunt, præsertim intèr Ecclesi-
asticos, cum Prorex cum voto Collate-
ralis Consilij huiusmodi causas eidem
solet committere, etiam ex conuentio-
ne habita tempore gubernij D. Petri
de Toletò Proregis, vt scriptum reli-
quit Tassonus de antefato vers. 3. obseru.
3. num. 284.

Secularem etiam habet in laicos, scilicet
in cantores omnes, & musicos Regiæ

Capellæ, quorum quæstiones quoque
dirimit, etiam profanas ciuiles, crimina-
les, & mistas, ex *Castillo decis.* 140. tom.
2. *Riccio in praxi ecclesiastica, in praxi*
Capellanorum Reginum resol. 499. *Cara-*
nita in ritu M.C.V. 46. num. 17. *Nona-*
rio de elect. fori quæst. 57. sect. 4.

Que tam suprema iurisdictio fundata in-
spicitur in antiquissima consuetudine,
& præscriptione, quæ quamlibet me-
moriæ hominis excedit, ex dictis per
Socinum in cap. cum contingat nu. 7. 21.
23. & sequenti, de foro competenti, per ca-
pitulum, cum *Ecclesia Sutrina*, extra de
causa possessionis, & proprietatis, *Ferra-*
rium in practica in forma libelli actionis
confessorie, Glos. 7. numer. 14. *Hiero-*
nymum de Monte in tractatu de fin. Re-
gund. cap. 78. numer. 1. *Modestinum*
Pistorium cons. 40. num. 37. *Menochium*
de arbitrarijs lib. 2. casu 260. num. 2. &
& cons. 402. num. 41. & de retinenda
possessione remedio 3. num. 386. & *Bocce-*
rium de iurisdic. cap. 8. & in priuilegijs
Summorum Pontificum proprio motu
confirmatis, & augmentatiuè concef-
sis a Leone X. in anno 1519 ad tex. in

l. qui

21. *l. qui familia, ff. de regulis iur. quorum pri-*
- *uilegiorum immemor non fuit Barbo-*
- *infa in collect. ad cap. cum capellam, de pri-*
- *uilegijs relatus à Reg. de Marinis in ob-*
- *feruat. ad Reuerterium decif. 495.*

Hec omnia, quæ hucusque dicta iunt, licet clara,
debent nihilominus clariora reddi contra-

riarum objectionum solutione, quæ tales sunt.

Dubitandum non est, quin ab initio cle-

ricus quoad personam subditus sit pri-

uatiuè ad alios suo ordinario natura-

liter *l. 1. quæst. 1. de persona Can. in apibus*

l. 7. quæst. 1. cap. cum Episcopi de officio ordi-

narum, Concilium Tridentinum sess. 24.

de reform. cap. 20. auth. de eccles. tit.

§. 1. quare, si per accidens ratione officij

fiat alteri subditus, non poterit hoc vin-

culum superueniens ordinarium suæ iu-

risdictione spoliare; sicque, quemadmo-

dum antè nouum susceptum munus à

suo ordinario, tanquam clericus, priua-

tiuè quoad alios recognoscebatur, ita

postmodum etiam tanquam clericus

ab eodem recognoscendus erit, cum

nouum munus superueniens non red-

dat illum clericatu spoliatum, nec per

consequens eum eximat à suo ordina-

Argumen-
tum contra
iurisdictionem
Reactoris
priuatiuè.

rio: vnde Iudex muneris superuenientis
non potens illum punire in persona,
quæ tanquàm clericali dignitate insigni-
ta subdita est suo ordinario, plectet illū
quoad cætera, quæ personam non re-
spiciunt, puta illum priuando tali mu-
nere, caterisque modis puniendo, quæ
personam immediatè ordinario reserua-
tam non tangant.

Hinc, cū voluere Pontifices aliquem ab
ordinarij iurisdictione eximere ratione
alicuius officij, semper clausulam illam
apposuerunt, non obstante ordinarij iurif-
dictione, à qua etiam, quoad personam
eximimus, *cap. 1. de const. in 6.* cum alias
non potuisset in ordinarij præiudicium
Clericus, cui subditus est, se ab eius iu-
risdictione eximere, non abdicato cleri-
catu, qui fundamentum est iurisdictionis
ordinarij, quæ omnia applicari non
inmeritò possunt nostro casui, in quo
concludendum videtur, non posse stu-
diosum clericum ratione studij ab ordi-
narij iurisdictione se quoad personam exi-
mere, quoad quam recognosci non de-
bet à studij Rectore, nisi quoad ea, quæ
personam immediatè non tangant.

Vt igitur adequatè respondeamus, ſuppo-
 nendum eſt, tunc Iudicem aliquem poſ-
 ſe ſuū ſubditum priuatiuè quoad alios
 cognoscere; cum ad ipſam ſolum ſpe-
 ctat talis cognitio; quæ naſcitur ex ali-
 qua qualitatè inſita in ſubdito, quæ illū
 tali Iudici, & non alij ſubditum reddat.
 Quod certè nullam patitur controuer-
 ſiam. Hinc fit; ſi in aliquo multæ repe-
 riantur qualitates; quæ multis illum fa-
 ciant Iudicibus ſubditum, nullum ex
 his dici eſſe Iudicem priuatiuè reſpectu
 perſonæ ſibi ſubditæ, ſed tantum reſpe-
 ctu illius qualitatis, & ratio euidentis eſt,
 quia hiſ casibus; licet vna ſit perſona
 ſubdita, multæ illæ qualitates eam di-
 uidunt quoad recognitionem, *ad text.*
in l. tutorem 22. ff. de hiſ, quæ vt indignis,
 ac proindè reſpectu vnius qualitatis crit
 ſubdita vni Iudici priuatiuè; reſpectu
 alterius alteri, & ſic quoad alias; quod
 videtur fuiſſe de mente Abbatis in cap.
caterum, num. 6. de iudicijs, quando di-
 xit; quando reſpectu certæ cauſe per legem
 civilē iuriſdictio attribuitur vniuerſali-
 tēr alicui; quod talis etiam comprehendit
 clericos actiue, & paſſiue, in quibus viget
 illa

illa qualitas, super qua fundatur iurisdi-
 ctio etiam in praiudicium ordinariæ iuris-
 dictionis Episcopi: hocque ad maiorem
 claritatem patet exemplo. Ponamus
 quæso aliquem, qui plures artes exer-
 ceat, quarum quælibet suum dignoscat
 Iudicem: non utique dicemus, hunc
 posse ab vno Iudice priuatiuè quoad
 alios recognosci quoad omnes artes,
 quod saperet implicantiam, sed bene
 poterit quilibet Iudex illum delin-
 quentem in quauis arte respectiuè ple-
 ctere priuatiuè quoad alium, qui illius
 artis Iudex non sit; & tamèn vna est
 persona: quoniàm verò non vna est
 qualitas, tot poterunt esse Iudices pri-
 uatiuè, quot sunt qualitates.
 Et ex his deducitur, licèt Iudex huius de-
 linquentis, si eum absque qualitatibus
 velimus considerare, sit ille domicilij,
 vel originis, vel loci commissi criminis
 l. 2. C. de iurisdic. omnium iudicum lin-
 cola 29. ff. ad municipalem, l. heres absens
 §. si quis tutelam, & §. proinde in vers.
 debeat ff. de Iudicijs, vbi Glos. l. non est
 dubium, §. illud ff. de custodia reorum l. si
 cui §. idem Imperator, & l. fin. ff. de accu-
 sa-

7
sationibus, l. 3. in principio, ff. de re mili-
tari, authentica qua in prouincia, C. ubi de
crimine agi oporteat c. 1. de priuil. in 6. ca-
none de illis 6. qu. 3. c. licet ratione de for.
compet. ubi Fagnā. n. 2. Petrus Barbosa in
art. de foro delicti, Cardenal. de Iudic. tō. 1.
disp. 2. quæst. 2. num. 48. Capiblanco de
Baronibus tom. 2. cap. 62. num. 1. & Fra-
gōsius in regimine Reipublicæ Christianæ,
par. 1. lib. 5. disp. 10. §. 1. num. 107. serua-
ta inter eos præuentione, vt Doctores
loquuntur relati à Guidone Papa decis.
202. num. 3. de Franchis decis. 129. &
505. Riccius decis. 182. num. 9. & in de-
cis. 111. par. 1. Guazzinus ad defensam
Reorum defens. 1. cap. 17. num. 34. Folle-
rius in pract. crim. 1. part. 2. partis rub. au-
diantur excusatores, num. 108. Caraccio-
lus de fori priuil. remis. qu. 11. numer. 1.
cū tamen illum cum ijs consideramus
qualitatibus, quæ illum reddunt subdi-
tum certis iudicibus priuatim, nullam
eos iudices superius enunciatos in eum
habere iurisdictionem, & tamen illi di-
cuntur iudices naturales delinquentiū,
hocq; item patet exemplo; etenim de-
mus subditum alicui iudici, qui sit Iu-
dex

Index cap. cum capella, de priuil. ubi Glos. 1.

no. 6. Fagnan. ubi iurigi no. 1. m. 1.

His ita suppositis, non dubitatur quin
non clericus, quemadmodum ante clericatum
erat naturaliter, & fortè naturalius, quia
est proprie à natura, subditus Iudici seculari;
ita post clericatum fit ratione talis
in qualitate subditus Iudici Ecclesiastico,
sui & proprie Ordinario illius loci propter
rationes variè à Doctoribus assignatas,
m. & relatas à Petro Barbosa in commenta-
-tarijs ad interpretationem tituli, ff. de Iudi-
-cibus l. 1. art. 3. m. 198. cū seqq. Carlen. de iu-
-dici. lib. 1. tit. 1. disposit. 2. qu. 8. sect. 2. nu.

1079 cum seqq. & Fermoſino in cap. 1.
2. quæst. 4. nu. 4. cum seqq. de foro comp. non
-indè tamèn fit, vt, quemadmodum po-
-tuit cessare Iudex laicus per superue-
-nientiam clericatus, ita etiàm nequeat
-cessare ordinarius per superuenientiam
-alterius qualitat; hocquè euidens est;
-nam, si ille clericus fiat Episcopus, ordi-
-narius illius loci non erit amplius suus
-Iudex, quia ex mutatione qualitat
-personæ mutari debent iura, & atten-
-ditur qualitas superueniens personæ,
-ut tempore quo tractatur de illa, vt scribit

Alber. Brun. in conf. 91. col. 1. inter feudalicia. Non igitur valet hoc argumentum. Est Iudex naturalis, ergo per superuenientiam alterius qualitatis non potest cessare.

Vndè, quemadmodum potest cessare per superuenientiam alterius qualitatis, quæ sit incompatibilis quoad recognitionem respectu primæui Iudicis, ita etiam à fortiori non implicabit, vt in subiecta materia loquamur, clericum plures habere qualitates, quæ illum cõpatibiliter pluribus reddat Iudicibus subditum, inter quos sit cognitio priuatiue respectiue ad qualitates.

Quæ si clara sunt, iam inspicimus solutas obiectiones; nã clericus subditus naturaliter sit ordinario loci, quia, quæadmodum, si Episcopus crearetur, illi hæc qualitas à tali Iudice eximeret ratione incõpatibilitatis respectu recognitionis, ita, quia ratione muneris se subditum fecit Rectori Academiæ studiosorum, duplicem habebit Iudicem priuatiue, ordinarium scilicet respectu rerum, quæ Academiam non tangunt, Rectorem verò respectu rerum ad Academiam spectantium, quæ
duæ

5m. Duæ recognitiones non important, vt
an. vidimus, incompatibilitatem, nec iuri
e. 11 canonico repugnantiam, cum, illo attē-
-30 to, possit clericus cognosci à diuersis
-50 Iudicib. varijs ex causis, & qualitatibus,
-60 vt in cap. volentes 1. de priu. in 6. cap. per
-60 tuas, de maior. & obed. cap. ex parte de
-60 for. comp. gl. in cap. tuarum de priu. in
-60 vers. priuilegiij, Abb. in cap. si quis contra
-60 numer. 46. de for. comp. & Host. in cap.
-60 quoniam num. 2. & in cap. ex ore num. 11.
-60 de priu. sicuti etiā videmus, clericum,
-60 ne dum ratione feudi subijci domino
-60 feudi priuatiuē quoad ordinarium, vt
-60 sentit Abb. in cap. ceterum n. 6. de iudic.
-60 concludendo, si enim Laicus est dominus
-60 feudi, habet iurisdictionē, vt hic, etiā si
-60 vassalli sunt clerici, & in eos exercetur
-60 iurisdictione per dominum feudi, remoto
-60 Episcopo loci, quē sequitur Felinus in c.
-60 Pastoralis n. 3. de off. ordin. & vide Affli-
-60 ctum in cap. 1. §. praterea si inter, num. 25.
-60 de prob. feud. al. per Fed. Schraderum
-60 de feud. par. 10. sect. 1. num. 117. & seq.
-60 Bal. in cap. quæ in Ecclesiis n. 21. de
-60 constit. d. cap. ceterum, & cap. nouit, de iu-
-60 dic. cap. verum, cap. ex transmissa de for.

comp. & Gram. decis. 30. & nouissimè
Prosper Fagnan. in com. in 2. libr. de cr. in
d. cap. ceterum num. 6. & 7. qui subdit,
hoc casu dominus feudi etiam laicus dice-
tur Index ordinarius clerici, & idē repe-
tit in c. verū n. 70. de for. cōp. Sed etiā ra-
tione administrationis rerū secularium
fori priuilegium deperdere, vt proba-
uimus in nostro Cæsare vindicato, cap.
1. num. 1. & 8. quo casu clericus potest
à Iudice laico cognosci, & puniri, vt cō-
cludit Fragosius de regim. Reip. Crist. par.
1. lib. 2. de obligat. Moderat. Reip. secul.
disp. 4. de legibus secul. §. 4. membro 15.
num. 376. imò vinctulis alligari, vt sen-
tit Marta de iuris. par. 4. casu 116. n. 11.
cum Io: Andr. in cap. 1. de deposito nu. 2.
Quam conclusionem alijs terminis parum
diuersis firmavit Abbas qu. 6. post nu. 9.
cum dixit, Vnde disponitur, vt pretextu
militiæ, vel alterius dignitatis non possit
quis declinare iurisdictionem Rectoris;
& tamē certum est, quod Vniuersitas nō
habet iurisdictionem in milites, cum ha-
beant proprios Iudices, vt in l. cum magi-
stri C. de iurisdict. omnium Iudicum, sed
ex quo exercent illam professionem, seu

negotiationem, iura submitunt eos Re-
tōtori quoad istam professionem, seu nego-
tiationem, distinctione fori non habita, ita
potest eleganter inferri ad propositum no-
strum, quod, licet clericis dicantur milites,
& ha beant proprios indices, tamen, ex quo
exercent hanc professionem studiorum, iura
submitunt eos Rectori Collegij quoad il-
lam professionem. Et forte hoc sentiunt
Bart. & Bal. &c.

Hinc iure optimo, & si regulare sit, in pri-
ma instantia ad Episcopū causarū omnium
Ecclesiasticarum cognitionem pertine-
re, nec illi adimi posse, ex Gloss. in c. per-
lectis §. sollicitudo vers. Iurgia in fine 25.
dist. can. scriptum 6. qu. 1. attamen sunt
multi in iure casus, qui etiam in prima
instantia ad alios ecclesiasticos iudices
spectant, & non ad ordinarium loci, &
Nicolaus Rodriquez Fermosinus in c. 1.
quest. 3. num. 5. de for. comp. post Augusti-
num Barbos. de off. potest. Episc. par. 3.
alleg. 81. num. 10. & in appendice ann. 8.
& Erasmi. à Chokier in tract. Jurisdic-
t. ordinariæ in exemptos, par. 2. quest. 104.
tom. 12. pro intellectu dict. cap. & de-
cla-

claratione Trid. in cap. 20. sess. 24. de re-
for. tresdecim transcribit limitationes
regule prædictæ inter quas notat n. 15.
Undecim declarari. Et limitari Tridenti-
ni decretum dicunt multi, quando consue-
tudine, que hominum memoriam excedat,
inductum sit, ut coram alijs, quàm locorum,
Ordinarijs causa omnes ad forum Eccle-
siasticum pertinentes tractentur, ita Nar-
bona in l. 59. tit. 4. lib. 3. recopib. Gloss. 1.
num. 240. ubi refert, idem fuisse declara-
tum à S. Cardinalium Congregat. Et ap-
paret ex 4. rom. decis. nouissimarum diver-
forum in d. cap. 20. Trident. id. sess. 24. de
reformatione, in verbo cause matrimonia-
les refert eas omnes declarationes Garzia
de beneficijs 3. par. cap. 2. n. 194. Et 195.
Et sepe fuisse per Rotam canonizatas, Et
observatas docet Gonzales in regula 8.
Cancellaria Gloss. 33. num. 5. Et alter
Narbona in tractatu de appellatione à
Vicario ad Episcopum 2. parte fundamē-
ta 3. num. 10. ad finem; nec ob stare Con-
cilium in dicto cap. 20. quatenus su-
stulit omnes consuetudines in contrarium
ibi, Et alijs consuetudinibus; Nam res-
pon-

pondetur, non ideo censi sublatas consue-
tudines immemorabiles, de quibus Congre-
gatio Cardinalium censuit.

Sequitur postmodum Fermosinus sic in-
quiens n. 16. Daodecimo videtur limitari,
nam studentibus unicus Index datus est,
Rector videlicet, aut Cancellarius, ad
quem tanquam ad suum Iudicem res re-
vocandi habent, & si alibi conventi sint,
ita deprehenditur ex consuetudine Fede-
rici in authentica, habita, ne filius pro pa-
tre, tum ex particularibus cuiuscunque
academie privilegijs, & bullis, quod ex l.
Regia quastus commune Regium reputa-
tur, plura Zangerius de exceptionib. 1.
par. cap. 1. num. 124. copiose ex adductis
ab Ossualdo ad Donellum lib. 17. Com. c.
20. lit. K. Barbosa in cap. ex parte 15. hoc
tit. quod esse verum in studentibus uni-
versitatum, veluti Salmantina, Vallisole-
tana, & Complutensi, etiam si clerici Rei
sint. Et postmodum num. 18. vide hic
Felicianum, & Felinum numer. 3. ubi
dicit, quod Rector studij, etiam si laicus
sit, est Index competens clerici in con-
cernentibus studium, vide infra cap. 5.

*quest. 12. in fine, & Granam ibi in cap.
cum contingat hoc tit.*

Et ex his deducitur, cur quandoque derogatum non censeatur ordinarij iurisdictioni, ni cum clausula expressa, quæ huiusmodi derogationem exprimat; etenim euenit id, quia fortè aliàs absque tali clausula posset ordinarius clericum illum recognoscere, dum non haberet qualitatem aliquam, quæ illum specificè ab ordinario eximeret, vt. obseruamus quotidie in omnibus exemptionibus, quæ fiunt, & ratio fundamentalis est, quia exemptus non haberet ex se per illam exemptionem Iudicem aliquem priuatiuè ad ordinarium. Sed in nostro casu id euenire non potest, cum studiosi Iudicem habeant ad id à lege destinatum, quem Rectorem appellamus auctoritate Pótificia comprobatum. Vnde nulla alia requiritur clausula, ad hoc, vt sit priuatiuè ad ordinarium, vt colligimus ex *Barbosa pars. 3. alleg. 124. nu. 5. & 11. vers. 5. limitatur*, quæ clausula tantum in speciali casu ponitur à Summis Pontificibus: sicque longè distat exem-

exēptio, quę fit à lege generali ab exēp-
ni ratione, quę fit ex speciali suspensione ab
homine, qui nūquam alicui dispositio-
ni derogare censetur, ni id exprimat,
tunc quāquam, valere etiam exemptionem,
et quę fit ab homine, & si careat, clausu-
la, non obstante ordinarij iurisdictione,
et si sustinuerit *Felinus in cap. nonnulli n. 11.*
et cum seqq. de rescrip. eamque opinionem
tacite sequi videtur *Abb. in cap. 1. n. 8.*
et *12. 15. eodem tit. & his apertis verbis Pa-*
rifius in cons. 22. num. 8. vol. 4. Nec erat
neceſſe in dictis privilegijs exemptionum,
ut quod fieret mentio de iuribus ordinarij, cui
inſertur præiudicium; nām ipsa talia pri-
uilegia derogant ordinarijs: quia priuan-
tur iuribus ipsorum, & priuatio præſup-
ponere debet habitum, ut tradit Gloss. quā
ſequuntur ibi ſcribentes, maxime Abb. cap.
olim & 1. de priuil. 10. Andr. Cald. Abb. c.
indudum in pr. eod. Decius cons. 150. col. 1.
l. 1. vers. & præſupponendum: Et ratio est,
quia, cum Papa reſcribit per modū pri-
uilegij, nihil refert, ſi clauſula, non ob-
ſtante, non adiſciatur, ut optimè conclu-
dit Erasmus à Chokier loc. cit. par. 1. qu.

Et certè turpè esset, si ordinarius posset in
 persona plectere clericum studiosum,
 quia clericus est, cum potius Re-
 ctor deberet Clericum plectere, quia
 studiosus, quoties delictum esset ratione
 studij patratum, quemadmodum ordi-
 narius clericum puniet studiosum, si is
 deliquerit in alijs, quæ studia non con-
 cernunt; alias vel iurisdictiones confu-
 deremus, vel ordinarium appellaremus.
 Rectorem studij, dum crimina ratione
 studij commissa cognosceret, & quod
 peius, illum vocaremus Iudicem priua-
 tiuè ad Rectorem, qui nequiret talem
 delinquentem studiosum in persona
 plectere: quod quàm absurdum sit, quisq;
 videt.

Patet igitur, Rectorem studiosorum posse
 eos plectere in persona priuatiuè ad
 ordinarium, cum crimen patrarunt.
 Academiam literariâ respiciens, quod
 non solum certum est ratione offi-
 cij, sed etiam ratione taciti consensus
 ordinarij; etenim nouum non est, ex
 tacito ordinarij consensu posse cleri-
 cum

cum alterius Iudicis ecclesiastici iurisdictione prorogare, vt Petrus Barbosa in com. ad interp. tit. ff. de Iudic. ad l. 1. art. 3. num. 180. cum seqq. Felinus in cap. significasti 18. num. 5. de for. comp. & Fermosin. in cap. 1. qu. 5. de for. comp. & consequenter etiam Academici Iudicis ecclesiasticam iurisdictionem ex l. si qui ex consensu C. de Episc. Aud. Barbosa cum pluribus in d. l. 1. art. 3. num. 133. adductus ab Escobar loco cit. cap. 27. num. 30. & id. qui tacitus certe consensus in casu nostro non deficit, cum ordinarius sciens, in sua diocesi adesse Academiae Præfectum, qui clericos coerceat, ad idque esse statutum, nunquam procurarit, vt clerici delinquentes ad se remitterentur; imò vlla absque ordinarij oppositione fuerint à Præfecto carceribus emācipati: hæcque tolerantia eò fortior videtur, quòd ordinarius idem sine vllò impedimento permiserit, vt clerici studia frequentarent, vt considerarūt Carleual. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. quest. 8. sect. 2. num. 1075. & Fermosin. in cap. 1. quest. 5. num. 2. cum seqq. de for. comp. nam

eo ipso dispēſaſſe videtur ſuper his, quę
ſequuntur ad illud; *l. quidam conſule-*
bat ff. de re iudicata l. imperiali §. ſi miles
C. de nuptijs Io. Cald. in cap. ſi diligenti, de
for. comp. Abb. quęſt. 6. num. 7. ſicquę per-
miſſio frequentationis ſtudiorum cum
tolerantia poenarum à Pręfecto cleri-
cis inflictarum iuriſdictionem Pręfecti
aliàs capacis, quia eccleſiaſticus, euident-
tè prorogauit. Hęcque permiſſio, &
tolerantia, non eſt per modum ſimpli-
cis conniuentiæ, ſed per naturalem ra-
tionem, cum nequeat ordinarius ſtudij
frequentiam clericis prohibere, ſtante
Academia à Summis Pontificibus com-
probata, vt ex *cap. 2. ne Cler. vel Mon. in*
6. cap. ſuper ſpecula ne Cler. vel Mon.
Eſcobar loc. cit. cap. 21. nu. 116. cum ſeqq.
cum certum ſit, probationem hanc
tanti eſſe roboris, ne dum, vt excludere
valeat Pręlati licentiam ad prorogatio-
nem iuriſdictionis, vt ſentiunt *Eſcobar*
cit. cap. 21. num. 113. & Socc. in cap. ſigni-
fiçaſti, num. 43. & in cap. fin. nu. 90. verſ.
quantum verò ad magiſtrum, ſeu Rẽtore
de for. comp. ſed etiã, vt totã ordinarij
iuriſ-

iurisdictionē in Rectore translata esse,
dicendum sit, ut deducitur ex *Balin. au-*
th. habira C. ne filius, Specul. de actore. vñs.
item excipitur. Alex. in addit. ad Bart.
in l. fin. de colleg. illig. nu. 3. lit. P. Ancar. in
reg. ea quæ quæst. 16. de reg. iur. in 6. Za-
charias in not. ad Abb. in c. 1. de loc. lit. D.
Maria de iurisd. 4. par. casu 39. num. 6.
& conferunt dicta Alphonsi Escobar in
cit. cap. 21. dicentis inter cetera nu. 110.
quia respectu Clericorum Pontifex potuit
scholarum Magistrum in vniuersa Ecce-
sia iudicem facere. Prout verè facit per
approbationem, quæ efficit, ut Acade-
mia censeatur fundata, & legibus mu-
nita immediate ab ipso Pontifice, ut an-
nuit Iustinianus in simili, in l. 1. §. sed
neque C. de vet. iur. enucl. inquit, om-
nia enim merito nostra facimus, quia ex
nobis omnis eis impartietur auctoritas.
Quibus sic se habentibus, dubitandum
non est, quin Rector à Summo Ponti-
fice comprobatus tanquam Rector pos-
sit priuatiuè studia regere, omniaque,
quæ ad huiusmodi regimen spectant,
tractare. Et, certè inter hæc quàm ma-
ximè consideratur pœnæ inflictiō delin-
quen-

quentibus, qui, si quoad priuationem
munerum tantum coerceri valerent,
Rectorem illuderent potius, quam ve-
nerarentur, dum non aliud ab eo time-
rent, quam munerum priuationem, qui
timor nō efficeret, vt à delinquēdo ab-
horrerent, dum eam prorsus iurisdic-
tionem haberet Rector, quam quisq; ha-
bet in famulos, qui, non benè seruien-
tes, dimittuntur.

Sique dixeris, posse his casibus poenā in-
fligi ab ordinario, ratio ipsa responde-
bit, congruentiùs infligendam à Recto-
re, ad quem studij regimen spectat, quā
ab ordinario, qui nullam in studijs iu-
risdictionem exercet.

Præterea ad vberiores responsiones ad-
uertendum est, sub nomine ordinarij
venire, non modò Episcopum, sed etiā
quoscunque Prælatos Episcopalem iu-
risdictionem habentes, & comprehen-
di in dispositione concilij Tridentini,
cap. 20. sess. 24. de reform. vt his ver-
bis rescribendis ait *Fermosin. loc. cit. qu.*
3. num. 3. appellatione ordinarij non tan-
tum Episcopos in suis diæcesibus, & eorum

vicarios, & capitulum sede vacante, &
eius Vicarios comprehendendi, quod est regu-
lare, & commune placitum scriptionum in
d. cap. 20. Trid. videndus Narbona in d.
l. 59. cum multis à d. num. 50. Barbosa in
pastorali 3. par. allegat. 81. cum multis nu.
5. & 6. verum etiam plerumque in mate-
ria adactabili alios etiam inferiores Pre-
latos comprehendendi, Felin. in cap. post cessio-
nem, de probationibus, Gratiani. ubi supra
in d. cap. 112. discept. forens. num. 31. & 38.
sequitur Flores de Mena lib. 1. practica-
rum cap. 24. num. 6. ubi dicit, Abbates
exemptos, qui iurisdictionem habent, ordi-
narios vocari, & omnimodam iurisdic-
tionem Episcopalem habere in locis sibi subie-
ctis, itaut inter eos, & Episcopos diffe-
rentia nulla constitui valeat, cū alijs mul-
tis Narbona ubi supra à num. 63. Bar-
bosa d. allegat. 81. num. 4. ex dictis nu. 7.
ubi probat, posse Abbates, licet non sint
exempti, & alios, quibus olim, vel ex præ-
scripta consuetudine, vel alio privilegio
clericorum sue Ecclesie, vel cumlatiue
cum ordinario, vel priuatiue cognoscere
competebat, etiam hodie, non obstante Con-
cilio.

cilio in Domino cap. 20. d. sess. 25. Trid.
eadem vi iurisdictione, cum concilium
generaliter loquatur de iurisdictione ordi-
naria, & iurisdictiones Abbatum iusto
titulo, & iure, etiā ordinariæ censeantur
cum Nauarr. cons. 2. hoc tit. de for. comp.
in antiquis & cum alijs Narbona ubi su-
pra num. 191. 15. 2012. 1112. 1012. 1112. 1012.
Quod antea etiā explicuerat Erasmus à
Chokier in tractatu de Iurisd. ordin. in
exemp. par. 1. qu. 1. n. 9. tom. 1. dicendo, at-
vero nomine ordinarij non tantum com-
prehenditur Episcopus, seu diæcesanus,
cap. cum Episcopus de offic. ordin. in 6. cap.
1. & toto titulo de offic. ordin. cap. cum con-
tingat. de for. compet. can. de persona 11.
qu. 1. sed etiā quicumque alius, seu supe-
rior, seu inferior, qui ordinariam iurisdic-
tionem habet canone, præscriptione, vel
privilegio, Nauarrus cons. 9. de priuil.
Zabarell. clem. quia regulares n. 11. vers.
octavo quero de suppl. negl. Præl. Felin.
in reper. verbo Ordinarius in istud ver-
bum fol. 87. col. 3. Flamin. de resig. benef.
lib. 3. qu. 11. Dec. cons. 121. Abb. c. ut famæ
nu. 6. de sent. excom. Bellam. cons. 30. Mi-
sing.

missing. cap. post cessionem n. 2. 3. & 4. de pro-
-bat. Ideo, si concilium Trid. vel Pontifex
-committat aliquid ordinarijs, id non mo-
-do commissum censebitur Episcopis, sed
-etiam cuiusvis. atetact. speciei ordinarijs.
Flamin. d. quest. 11. Nauar. cons. 11. de
-clandest. despons. Missing. d. cap. post cessionem.
Et confirmando postea idem ad-
-didit allegatus Barbosa in appendice ad
iuriscit. allegat. 81. num. 4.

Quare ex his Præfectus Academiae nostræ
dicetur utique ordinarius studiorum,
tanquam Prælatus Ecclesiasticus iura
Episcopalia habens, & tanquam Rector
iurisdictionem habens omnibus ex cau-
tis prædictis, ut annuere videtur Abbas
in cap. si quis contra num. 49. de for. comp.
cum scripsit, isti vero Prelati inferiores,
non qui præficiuntur collegio, habent ordina-
riam illorum de collegio iurisdictionem. C.
de iurisd. omn. iudic. l. fin. Et ex his colli-
gitur, veras esse tresdecim illas limita-
tiones, quas Fermosm. tradit regulæ illi,
videlicet quæ vult, ut Clericus conueniendus sit
aut coram proprio Episcopo, non autem
suis coram alijs. Quod in caligine quæ ver-

famur; euidentiffimè iuffit Concilium
 Trid. in feff. 24. de reformat. c. 6. vbi; post-
 quam decreuerat, vt clerici in caufis Ec-
 clefiasticis coràm Epifcopo conueniren-
 tur; hæc fubdit, *faluis tamen in omnibus*
priuilegijs, quæ Vniuerfitatibus ftudiorum
generalium, feu earum perfonis funt con-
ceffa. Quibus fanè verbis videtur refer-
 uata ftudij Præfecto iurifdictio, quam
 in clericos habebat ordin. vt obferuauit
 Marta de iurifdict. par. 4. cent. 1. caf. 39.
 num. 5. quia hoc procedere aduertit, cū
 ftudij Præfectus eft Clericus.
 Et hinc notandum, effe abfq̃ue fundamen-
 to, & diuinatiuam limitationem, quæ
 fortè dari potefit Concilio, fi diceretur
 illud loqui refpectu illius iurifdictionis
 competentis vniuerfitatibus, feu earum
 perfonis, quæ clericorum perfonas non
 tangat, fed alia, puta earum dignitates,
 quibus priuari poffint, bona, quæ fumi
 valerent. &c. cum id Concilium non
 explicet; vndè cum falua vult in om-
 nibus priuilegia, omnia includens, nihil
 excludit; cum prætereà nouum non fit,
 licèt Epifcopo in fua dicecefi priuatiuè
 com-

competat iurisdictione in suis subditos
can. nullus 9. qu. 2. cap. pastoralis de offic.
ordin. cap. Romana in princ. de appellat. in
6. Trid. sess. 24. cap. 20. de reform. posse
nihilominus etiam quoad personam à
ceteris Prelatis inferioribus cognosci
priuatim ad Episcopum; ut exempla
habemus in cap. irrefragabili §. excessus
de offic. ordin. & in cap. dilectis 55. de ap-
pellat. vbi Abb. hæc ait. Nota 2. quod Pre-
latus inferior citra Episcopum potest de
iure speciali habere iurisdictionem etiam
in criminalibus, in Clericis diocesis, etiam
Episcopo excluso, ita ut non sit locus præ-
uentioni, quod etiam idem Abbas antea
dixerat in alio casu, in cap. ceterum 5. n.
3. de Iudic. his verbis. Secundò nota ca-
sum, in quo priuatus, seu Prelatus citra
Episcopum habet iurisdictionem ordina-
riam respectu certarum personarum, seu
certarum causarum etiam priuatim ad
iurisdictionem Episcopi.

Iec delegendus Fermosin. in tit. de for. cõp.
cap. 1. qu. 1. n. 9. vbi hæc. Proprium Epi-
scopum dici eum, coram quo quis debet cõ-
ueniri, illum scilicet, cui cognitio cause de

iure competit. Balboa hic num. 21. etiam
si alio nomine, quàm Episcopi appelle-
tur, veluti, si Abbas, Archidiaconus, seu
alius, qui iurisdictionem habet. Vnde ve-
nit noster tex. intelligendus, non solum de
Episcopis, sed etiam de quibuscunque alijs
Prelatis Ecclesiasticis habentibus iurisdic-
tionem, ita intelligendi sunt tex. in cap.
1. & cap. ad hæc de officio ordin. & sic pro-
prius dicitur ad primam instantiam In-
dex, in cuius territorio res sita est, de qua in
cap. 3. hoc tit. & ubi Reus forum habet, &
ratione cause de qua agitur, ut in feudis
ratione delicti, ex privilegio, consuetudi-
ne, contractu, aut domicilio, Balboa d. nu.
21. videndus nu. 4. ubi ex Trid. tam hodie
ponderat primam instantiam maxime reside-
re in Episcopis, & alijs Prelatis, usque ad
diffinitivam, & nouissimè idem com-
probavit Prosper Fagnan. in cap. si quis
nu. 14. de for. comp. attestando, Episcopi
autem appellatione in casu huius cap. ve-
nit etiam inferior Prelatus habens in loco
iurisdictionem quasi Episcopalem ex pri-
uilegio, vel consuetudine, cap. cum contin-
gat, in fine, & ibi DD. præsertim Abb. nu.

18. in fr. eod. cap. auditis, de præscr. & hoc
non obstante decreto Concilij Tridentini
in sess. 24. cap. 26. §. ad hæc, imò quam-
uis Fermoſin. loco cit. numer. 10. subdat,
quod Tridentinum in aliquibus casibus
Episcopis solis cognitionem concessit, ita
ut excluderet alios Prælatos inferiores, ve-
lut in criminalibus, & matrimonialibus;
atamen Eagnan. in cap. accedentib. n. 27;
de excess. prælat. doctè contrarium susti-
net, posse nimirum Abbates, aliosue
omnimodam iurisdictionem quasi Epi-
scopalem habentes causas criminales,
& matrimoniales cognoscere, cum de
istis non intellexerit concilium sub no-
mine inferiorum Prælatorum.

Illud tamen omittendum non est ad cui-
dentissimam iurium nostri Præfecti cõ-
probationem, scilicèt fuisse controuer-
sum apud DD. an, posita Bulla Martini
V. qua Lectores Publici Vniuersitatis
Viennæ Austriæ cuiuscunque ordinis,
gradus, & conditionis subiiciuntur Re-
ctori eiusdem Vniuersitatis, ita ut ab
ipso carcerari, & excommunicari pos-
sint, regularis, qui de licentia suorum su-

superiorum publicè profitetur in dicta
Vniuersitate, delinquens aduersus insti-
tuta sui ordinis, & decreta regularium
superiorum, puniendus sit ab iisdem su-
perioribus, an citius à Rectore Vniuer-
sitis, qui valeat illum carceribus mā-
cipare?

Super qua questione verum est DD. res-
pondere, esse illum plectendum à suis
Superioribus, vt videri poterit apud
*Fagnanum in 2. par. lib. 5. decretal. tit. de
priuil. cap. quoniam à nu. 2.* Sed omnes
concedunt, vt apud eundem, contrariam
opinionem procedere, cum agitur de
transgressione circa res ad studium per-
tinentes, propter quam debet delin-
quens Clericus, siue regularis, à Rectore
studij carceribus mancipari, & plecti,
idque, tam attento iure com. quàm Bul-
la Martini. Vnde, si vix controuersum
est, an etiam circa res ad studium non
spectantes possit regularis plecti à Re-
ctore studij, non possumus certè dubi-
tare, nec controuertere, an circa res ad
studium pertinentes sit ab illo plecten-
dus.

Hinc

Hinc tandem patet ex ijs, quæ initio diximus, ad exercitium iurisdictionis in Rectore studij nullo modo considerandum territorium, quasi vellemus, vt delinquentes in illo materiali Academię circuitu tantum essent personaliter puniendi à Rectore, ceteri verò ab ordinario. Nam, si agimus de non studiosis, qui casu per materiale illum circuitum transeuntes delicta patrarēt, certum est, posse eos quo ad personam plecti à Rectore studij, licet studiosi non sint, e ratione, quia consideratur Rector tanquam Iudex loci commissi delicti: vnde erit optimè Iudex competens quorumcunque, licet sibi non subditorum ibi delinquentium, *cap. proposuisti, & cap. licet ratione de for. comp. cap. 1. de priu. in 6. cū. de illis 6. qu. 3. c. 1. de raptorib. §. si vero quis comprehensorum authent. vt nulli Iudic. §. audiant authent. de defens. Ciuit. prag. 1. & 5. vbi de delicto de Franch. decis. 37. Foller. præf. crim. rub. audiantur excusatores n. 151. Thesa. dec. 90. et 266. n. 1. & 7. Riccius dec. 182. par. 4. & dec. 132. par. 3. Si verò agimus de studiosis,*

Territoriū
quo ad iurisdictionē
Rectoris,
quomodo
considerā-
dum.

vbi

de. cast. alb.
in nomine delicti
Se. 1111
fautu. a. formare
m. 11. - Demando

Exemptus
delinquēs
intrā dice-
cesim Epi-
scopi, non
potest ab
eo puniri.

vbicunque hi delinquant, debent quo-
ad personam cognosci à studiij Rectore
non tanquàm à Iudice loci commissi
delicti, sed tanquàm à Rectore, qui po-
terit subditos, vbicunque deliquerint,
punire, vt colligitur ex *can. frater noster*
I 6. quæst. 1. cap. sicut nobis §. fin. de sup-
plenda negligentia Prælatorum ibi, nisi à
iurisdictione tua exemptæ sint, & conso-
nat text. in *cap. cum capella de priuileg. &*
concludit Erasmus à Chokier de iurisd.
ordin. in exemp. par. 4. qu. 32. nam, cum
exemptionis priuilegiū studiosorum
sit per viam legis, seu in corpore iuris
clausum ac ratione professionis perso-
nis studiosis, nō ratione loci concessum,
certè per delictum non amittitur; ita vt,
si studiosus delictum commiserit, non
poterit à Iudice illo, à quo alioquin
exemptus fuerat, puniri, vt docuit *Glos.*
in auth. qua in prouincia verb. priuileg. vers.
dic ergo C. ubi de crim. agi oportet. cui similis
vers. non conqueritur in l. 2. §. legatis ff. de
Iudic. Barbosa in l. 1. par. 1. n. 12. ff. solut.
matrim. & latius Couarruias pract. cap.
11. n. 5. & Fagnan. in cap. tuarum n. 5. de
priu. Quinimò poterit Rector ratione

re-

regiminis suos subditos legibus studij
 in contrauenientes plectere quoad per-
 quonam, bona, & dignitatū priuationē ex
 .2. *Pereyra in Academia literaria lib. 2. disp.*
 .2. *qu. 3. nu. 208. & 214.* Frustrā enim
 diceretur regere studium, si aliqua illi
 fideessent, quæ ad perfectam directionē
 requiruntur; inter quæ, ut diximus, est
 inflicto pœnæ; dum videmus regimen
 politicum Academię, & si Principis se-
 cularis sit, clericos etiā comprehendere,
 ut post *Abb. d. qu. 6. num. 11. vers. sed*
presuppono, Socin. cap. si quis clericus nu.
17. vers. dic ergo de for. comp. Roland. cōs.
53. Misyn. obser. 78. cent. 4. n. 7. Gaill.
lib. 2. de pace publ. cap. 9. n. 11. & 14. tra-
 dit *Escobar de Pōt. & Reg. in iurisd. in stud.*
c. 21. §. 3. n. 142. & c. 32. n. 8. et hoc ne-
 dum, quia in isto casu nō de clericis co-
 gnoscitur, sed de Vniuersitate ipsa, tan-
 quā mistico corporo, ut in specie cō-
 cludit *Bouadil. cum pluribus d. lib. 2. c. 18.*
n. 181. & 214. & Escobar loc. cit. §. 2. n.
111. Sed etiā, quia Clerici ratione po-
 liticæ potestatis Regibus subditi, & eo-
 rum politicis legibus obnoxij sunt, ut

Regimen
 politicum
 Academię
 etiā in
 Clericos
 spectat ad
 Principē
 secularem.

Regum
politici
Academici
etiam in
Clericos
legat ad
Principes
centum

ibex Salzedo de leg. politica cap. 7. n. 54. &
in d. c. 7. §. 1. n. 167. adueto à Fermosin.
ad cap. nouit. 13. qu. 1. 13. 14. de for. comp.
q. Ren. Choppin. de Sacra polit. forens. lib. 2.
tit. 8. n. 36. in fin. & tit. 2. n. 13. Zeuall. 3.
ill. tom. in epistola ad Regem n. 22. Menoch.
in cōf. 1000. Vitoria de potest. eccles. relect.
flo 1. sect. 7. in u. 4. Gutierrez pract. qu. lib. 1.
cap. 12. n. 4. Valas. consult. 100. Grassus
de effect. Cler. effect. 2. a n. 130. & a nu.
265. Salzedo ad Diax cap. 55. Pax de te-
nuta 2. par. cap. 63. n. 14. Soc. de Iust. &
Jur. qu. 6. art. 7. vers. ceterum. Molina de
Iust. tract. 2. disput. 31. vers. 6. conclusio,
& Pereyra in acad. liter. lib. 5. disput. 2.
qu. 1. nu. 723. cum seq. & Escobar loc. cit.
cap. 22. nu. 8. R. & R. & R. & R. & R.
Quare territorium quoad iurisdictionem
in genere in nulla est consideratione,
sed consideratur tantum respectu Prin-
cipum, ceterorumque Iudicum Vniuer-
salium, quibus Ciuitatum administra-
tio commissa est, ne alter alterum impe-
diat. At quo ad iurisdictiones, non im-
plicat, in vna Ciuitate, eodemque terri-
torio plures adesse Iudices ad diuersas

iurisdictiones applicatos , prout in dies
videmus , in omnibus Ciuitatibus , &
potissimùm in hac nostra Neapoli tot
Iudices diuersi generis esse , qui suos
subditos coercent ; sique territorium at-
tenderetur, omnes subditi M. C. Admi-
ratia, Artis Serici, Cæterique, essent im-
mediatè subditi M. C. V. quod dicendū
non est . Si autem velimus, vt his infe-
rioris conditionis sit studij Rector , non
secundùm Iura , sed contrà ea loquere-
mur. Hęcq; satis, ne verè, videamur eam
dotem dare , quam articulus tam clarus
non meretur .

VA1
1531112

in his applicationibus, prout in his
videtur, in omnibus circumstantiis, &
potissimum in hac nostra Metropolim
Iudices divites esse, quos
Iudices coercere; sique testimonium at-
tenderent, omnes Iudices M. C. Admi-
nistratio, Atque Series, Ceteraque, essent in-
mediate Iudici M. C. V. quod dicendum
non est. Si autem velimus, ut his in-
notis conditionis sit Iudici Rector, non
secundum Iura, sed contra ea locute-
mur. Hec statim de veritate, videtur tam
dignum dicitur, quam articulus tam clares
non inest.

